

ΤΡΙΩΔΙΟΝ

4 ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΥΡΙΝΗΣ ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΠΛΑΣΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ

ΥΜΝΟΛΟΓΙΚΑ ΤΕΥΧΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΜΑ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ
«ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΜΑΡΚΟΣ»

Επιμελητής ὕλης:
Πρωτοπρ. Κωνσταντῖνος Πελυράκης
Τ.Θ. 60060, ΤΚ 570 01 ΘΕΡΜΗ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΗΛ. 2310-462.744 461.145 ΦΑΞ: 463.455

2022

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΝ

*Προοιμιακός. Εἰρηνικά.
«Κύριε, ἐκέκραξα ...».*

ΣΤΙΧΗΡΑ

α) Ἀναστάσιμα τοῦ τυχόντος ἤχου στ΄.

*β) Τοῦ Τριωδίου δ΄
Ἦχος πλ. β΄. Ὅλην ἀποθέμενοι.*

7.

Ἀπό φυλακῆς πρωΐας μέχρι νυκτός·

ἀπό φυλακῆς πρωΐας

ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τόν Κύριον.

Ο πλάστης μου Κύριος,
χοῦν ἐκ τῆς γῆς προσλαβών με,
ζωηρῶ φυσήματι,
ψυχώσας ἐζώωσε καί ἐτίμησεν
ἐπὶ γῆς ἄρχοντα ὀρατῶν ἀπάντων

καὶ Ἄγγελοι ὁμοδαίαιτον·
 Σατάν' δ' ὁ δόλιος,
 ὀργάνῳ τῷ ὄφει χρησάμενος,
 ἐν βρώσει ἐδελέασε
 καὶ Θεοῦ τῆς δόξης ἐχώρισε
 καὶ τῷ κατωτάτῳ
 θανάτῳ παραδέδωκεν εἰς γῆν.
 Ἄλλ' ὡς Δεσπότης καὶ εὖσπλαγγνος
 πάλιν ἀνακάλεσαι.

8.

Ὅτι παρά τῷ Κυρίῳ τό ἔλεος,
 καὶ πολλή παρ' Αὐτῷ λύτρωσις,
 καὶ Αὐτός λυτρώσεται τὸν Ἰσραήλ
 ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν Αὐτοῦ.

Στολὴν Θεοῦ φαντον
 ἀπεξεδύθη ὁ τάλας,
 Σοῦ τό θεῖον πρόσταγμα
 παρακούσας, Κύριε, συμβουλίᾳ ἐχθροῦ·
 καὶ συκῆς φύλλα δέ
 καὶ τοὺς δερματίνους
 νῦν χιτῶνας περιβέβλημαι·
 ἰδρῶτι κέκριμαι
 ἄρτον μοχθηρὸν κατεσθίειν γάρ·
 ἀκάνθας καὶ τριβόλους δέ
 φέρειν μοι ἢ γῆ κεκατήραται.
 Ἄλλ' ὁ ἐν ὑστέροις
 τοῖς χρόνοις ἐκ Παρθένου σαρκωθείς,
 ἀνακαλέσας εἰσάγαγε
 πάλιν εἰς Παράδεισον.

9.

*Αινεῖτε τόν Κύριον, πάντα τά ἔθνη,
ἐπαινέσατε Αὐτόν, πάντες οἱ λαοί.*

Παράδεισε πάντιμε,
τό ωραιότατον κάλλος
θεόκτιστον σκήνωμα
εὐφροσύνη ἄληκτε καί ἀπόλαυσις
δόξα τῶν Δικαίων,
Προφητῶν τερπνότης
καί Ἁγίων οἰκητήριον,
ἤχῳ τῶν φύλλων σου
Πλάστην τόν τῶν ὄλων ἰκέτευε
τάς πύλας ὑπανοῖξαι μοι
ᾧς τῇ παραβάσει ἀπέκλεισα
καί ἀξιωθῆναι
τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς μεταλαβεῖν
καί τῆς χαρᾶς, ἧς τό πρότερον
ἐν Σοί κατετρύφησα.

10.

*Ὅτι ἐκραταιώθη τό ἔλεος Αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς
καί ἡ ἀλήθεια τοῦ Κυρίου
μένει εἰς τόν αἰῶνα.*

Ἄδάμ. ἐξωστράκισται
παρακοῆ Παραδείσου
καί τρυφῆς ἐκβέβληται,
γυναικός τοῖς ῥήμασιν ἀπατώμενος
καί γυμνός κάθηται
τοῦ χωρίου οἴμοι!
ἐναντίον ὀδυρόμενος.
Διό σπουδάσωμεν

πάντες τόν καιρόν ὑποδέξασθαι
 νηστείας, ὑπακούοντες
 εὐαγγελικαῖς παραδόσεσι
 ἵνα διά τούτων
 εὐάρεστοι γενόμενοι Χριστῷ,
 τοῦ Παραδείσου τήν οἴκησιν
 πάλιν ἀπολάβωμεν.

Δόξα. ᾠχος πλ. β΄.

*Ὁ θρῆνος τοῦ Ἀδάμ, γιά τήν ἐξωσή του ἀπό τόν Παράδεισο.
 Τό δράμα κάθε ἀνθρώπου.*

Ἐκάθισεν Ἀδάμ
 ἀπέναντι τοῦ Παραδείσου
 καί τήν ἰδίαν γύμνωσιν θρηνηῶν ὠδύρετο·
Οἴμοι! τόν ἀπάτη πονηρᾶ
 πεισθέντα καί κλαπέντα
 καί δόξης μακρυνθέντα!
 Οἴμοι, τόν ἀπλότητι γυμνόν
 νῦν δέ ἠπορημένον!
 Ἄλλ' ὦ Παράδεισε,
 οὐκέτι σου τῆς τρυφῆς ἀπολαύσω.
 Οὐκέτι ὄψομαι τόν Κύριον
 καί Πλάστην καί Θεόν **μου**.
 Εἰς γῆν γάρ ἀπελεύσομαι,
 ἐξ ἧς καί προσελήφθην.
 Ἐλεῆμον, οἰκτίρμον, βοῶ Σοι·
 Ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

*Καί νῦν. Τό ἀ΄ θεοτοκίον τοῦ τυχόντος ἤχου
 ἀπό τήν Ὀκτώηχο.*

Ἐξοδος. Ἐκτενής. Πληρωτικά.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΙΤΗΝ

Τό παρόν τοῦ Τριωδίου
Δόξα. Ἦχος πλ. β΄

Ἡλιος ἀκτῖνας ἔκρυσεν,
 ἡ σελήνη σὺν τοῖς ἀστροῖς
 εἰς αἶμα μετετρέπη,
 ὄρη ἔφριξαν, βουνοὶ ἐτρόμαξαν,
 ὅτε Παράδεισος ἐκλείσθη.
 Ἐκβαίνων ὁ Ἀδάμ,
 χερσὶ τύπτων τὰς ὄψεις, ἔλεγεν.
 Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τὸν παραπεσόντα.

Καὶ νῦν... Θεοτοκίον, Ὅμοιον

Μυστικῶς ἀνυμνοῦμέν σε,
 Θεοτόκε Μαρία,
 ἀνεδείχθης γὰρ θρόνος
 τοῦ μεγάλου Βασιλέως,
 σκηνὴ παναγία,
 τῶν οὐρανῶν πλατυτέρα,
 Χερουβὶμ ἄρμα,
 ἀνωτέρα δὲ τῶν Σεραφείμ,
 νυμφῶν δόξης,
 ἐκ σοῦ γὰρ προῆλθε,
 σαρκωθείς ὁ πάντων Θεός.
 Αὐτὸν ἰκέτευε,
 σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ

*Τά ἀναστάσιμα τοῦ τυχόντος ἤχου
 ἀπὸ τῆν Ὀκτώηχο*

Δόξα. Ἦχος πλ. β΄.

Τό πρωτευαγγέλιον.

Τί θέλει ὁ Θεός γιά τόν ἄνθρωπο:

Τό ἐμόν πλάσμα οὐ θέλω ἀπολέσθαι!

Εξεβλήθη Ἀδάμ τοῦ Παραδείσου,
 διά τῆς βρώσεως
 διό καί καθεζόμενος ἀπέναντι τούτου,
 ὠδύρετο ὀλολύζων
 ἐλεεινῇ τῇ φωνῇ καί ἔλεγεν·
 Οἴμοι, τί πέπονθα ὁ τάλας ἐγώ!
 μίαν ἐντολήν παρέβην,
 τήν τοῦ Δεσπότου
 καί τῶν ἀγαθῶν παντοίων ἐστέρημαι.
 Παράδεισε ἀγιώτατε,
 ὁ δι' ἐμέ πεφυτευμένος
 καί διά τήν Εὐάν κεκλεισμένος,
 ἰκέτευε
 τῷ σέ ποιήσαντι καί μέ πλάσαντι,
 ὅπως τῶν σῶν ἀνθέων πλησθῆσωμαι.
 Διό καί πρὸς αὐτόν ὁ Σωτήρ·
Τό ἐμόν πλάσμα
οὐ θέλω ἀπολέσθαι,
ἀλλά θούλωμαι τοῦτο σώζεσθαι
καί εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν
 ὅτι τόν ἐρχόμενον πρὸς Με
 οὐ μή ἐκβάλω ἔξω.

Καί νῦν. Θεοδοκίον.

Ο ποιητής καί λυτρωτής μου, Πάναγνε,
 Χριστός ὁ Κύριος
 ἐκ τῆς Σῆς νηδύος προελθών
 ἐμέ ἐνδυσάμενος,

τῆς πρώην κατάρας τόν Ἀδάμ ἠλευθέρωσε·
 διό Σοι, Πάναγνε,
 ὡς τοῦ Θεοῦ Μητρί τε καί Παρθένω ἀληθῶς
 βοῶμεν ἀσιγήτως τό Χαῖρε τοῦ Ἀγγέλου·
 Χαῖρε, Δέσποινα,
 προστασία καί σκέπη
 καί σωτηρία τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

«Νῦν ἀπολύεις...». Τρισάγιον. Ἀπολυτίκιον.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΟΝ

Ἐξάψαλμος. Εἰρηνικά.

«Θεός Κύριος ...».

Ἀπολυτίκια (Τό ἀναστάσιμο δὶς καί τό Θεοτοκίό ἀπαξ.)

*Καθίσματα ἀναστάσιμα τοῦ ἤχου τῆς ἡμέρας ἀπό τήν
 «Οκτώηχο».*

Ὁ Ἄμωμος

ΤΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑ ΕΥΛΟΓΗΤΑΡΙΑ

Η ΥΠΑΚΟΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΑΒΑΘΜΟΙ τοῦ ἤχου ἀπό τήν

Ὁκτώηχο

Η ΤΑΞΙΣ ΤΟΥ ΕΩΘΙΝΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Δόξα. Ἦχος πλ. δ'.

Τῆς μετανοίας ἀνοιξόν μοι πύλας, Ζωοδότα·
 ὀρδρῖζει γάρ τό πνεῦμά μου
 πρὸς ναόν τόν ἅγιόν σου,
 ναόν φέρον τοῦ σώματος ὅλον ἐσπιλωμένον·
 ἀλλ' ὡς οἰκτίρμων κάθαρρον
 εὐσπλάγγνῳ σου ἐλέει.

Καί νῦν. Θεοτοκίον. Ὅμοιον.

Τῆς σωτηρίας εὐδυνον μοι τρίβους, Θεοτόκε·

αἰσχροῖς γάρ κατερρύπωσα
τὴν ψυχὴν ἁμαρτίαις
ὡς ῥαθύμως τὸν βίον μου ὅλον ἐκδαπανήσας·
ταῖς σαῖς πρεσβείαις ῥῦσαί με
πάσης ἀκαθαρσίας.

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με ὁ Θεός,
κατά τό μέγα ἔλεός σου
καί κατά τό πλήθος τῶν οἰκτιρισμῶν σου
ἐξάλειψον τό ἀνόμημά μου.

Ἦχος πλ. β'.

Τά πλήθη τῶν πεπραγμένων μοι δεινῶν
ἐννοῶν ὁ τάλας,
τρέμω τὴν φοβερὰν ἡμέραν τῆς κρίσεως·
ἀλλά θαρρῶν εἰς τό ἔλεος τῆς εὐπλαγχνίας σου
ὡς ὁ Δαβὶδ βοῶ σοι·
Ἐλέησόν με ὁ Θεός,
κατά τό μέγα σου ἔλεος.

«Σῶσον, ὁ Θεός...». Οἱ Κανόνες...

**Ἀπό γ' ὁδῆς.
ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ**

Ἦχος δ'. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Ἐξεβλήθη ὁ Ἀδάμ
τοῦ Παραδείσου τῆς τρυφῆς
διὰ βρώσεως πικρᾶς
ἐν ἀκрасία ἐντολήν
τὴν τοῦ Δεσπότου
ὡς μή φυλάξας καί κατεκρίθη
ἐργάζεσθαι τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη αὐτός
ιδρώτι δέ πολλῶ ἐσθίειν ἄρτον αὐτοῦ.

Διό ἡμεῖς ποθήσωμεν ἐγκράτειαν,
 ἵνα μὴ ἔξω θρηνησωμεν
 τοῦ Παραδείσου, ὡσπερ ἐκεῖνος,
 ἀλλ' εἰς αὐτόν ἐλευσώμεθα.

Δόξα.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Νῦν ὁ καιρός τῶν ἀρετῶν ἐπεφάνη,
 καί ἐπί θύραις ὁ Κριτής,
 μή στυγνάσωμεν,
 δεῦτε οὖν νηστεύοντες προσάξωμεν
 δάκρυα, κατάνυξιν καί ἐλεημοσύνην,
 κράζοντες ἡμάρτομεν
 ὑπέρ ψάμμον θαλάσσης.
 Ἄλλ' ἄνες πᾶσι, πάντων Λυτρωτά,
 ἵνα καί σχῶμεν τόν ἄφθαρτον στέφανον.

Καί νῦν. Θεοτοκίον. Ὅμοιον.

Οὐ σιωπήσωμεν ποτέ, Θεοτόκε,
 τάς δυναστείας Σου λαλεῖν οἱ ἀνάξιοι·
 εἰ μὴ γάρ Σύ προΐστασο πρεσβεύουσα
 τίς ἡμᾶς ἐρρύσατο
 ἐκ τοσούτων κινδύνων;
 τίς δέ διεφύλαξεν ἕως νῦν ἐλευθέρους;
 Οὐκ ἀποστῶμεν, Δέσποινα, ἐκ Σοῦ·
 Σοὺς γάρ δούλους σῶζεις αἰεὶ
 ἐκ παντοίων δεινῶν.

Μετά τήν στί ὠδήν

KONTAKION

Ἦχος πλ. δ'. Αὐτόμελον.

Τῆς σοφίας ὁδηγέ, φρονήσεως χορηγέ,
 τῶν ἀφρόνων παιδευτά
 καί τῶν πτωχῶν ὑπερασπιστά,
 στήριξον, συνέτισον
 τήν καρδίαν μου, Δέσποτα·
 Σύ δίδου μοι λόγον,
 ὁ τοῦ Πατρὸς Λόγος·
 ἰδοὺ γάρ τά χεῖλη μου οὐ μὴ κωλύσω
 ἐν τῷ κράζειν Σοι·
 Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.
Ὅλοι μαζί ἐπαναλαμβάνομε:
 Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

ΟΙΚΟΣ

Εκάθισεν Ἀδάμ τότε καί ἔκλαυσεν
 ἀπέναντι τοῦ Παραδείσου τῆς τρυφῆς
 χερσὶ τύπτων τὰς ὄψεις καί ἔλεγεν·
 Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.
Ὅλοι μαζί ἐπαναλαμβάνομε:
 Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.
Ιδὼν Ἀδάμ τόν ἄγγελον
 ὠδήσαντα καί κλείσαντα
 τήν τοῦ θεοῦ κήπου θύραν,
 ἀνεστέναξε μέγα καί ἔλεγεν·
 Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.
Ὅλοι μαζί ἐπαναλαμβάνομε:
 Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Συνάλγησον, Παράδεισε,
 τῷ κτήτορι πτωχεύσαντι
 καί τῷ ἤχῳ σου τῶν φύλλων

ικέτευσον τόν Πλάστην μή κλείσῃ σε.
Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Ὅλοι μαζί ἐπαναλαμβάνομε:

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Παράδειςε πανάρετε,
πανάγιε, πανόλβιε,
ὁ δι' Ἀδάμ πεφυτευμένος
καί διά τήν Εὐάν κεκλεισμένος,
ικέτευσον Θεόν διά τόν παραπεσόντα.

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Ὅλοι μαζί ἐπαναλαμβάνομε:

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Ἡλιος ἀκτίνας ἔκρυσεν,
ἦ σελήνη σὺν τοῖς ἀστροῖς
εἰς αἷμα μετετρέπη,
ὄρη ἔφριξαν, βουνοὶ ἐτρόμαξαν,
ὅτε Παράδεισος ἐκλείσθη.

Ἐκβαίνων ὁ Ἀδάμ,
χερσὶ τύπτων τὰς ὄψεις, ἔλεγεν·

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Ὅλοι μαζί ἐπαναλαμβάνομε:

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

ΣΥΝΑΞΑΡΙΟΝ

α) Τοῦ Μηναίου...

β) Τοῦ Τριωδίου τό παρόν:

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα,
Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς
ἀνάμνησιν ποιούμεθα

τῆς ἀπό τοῦ Παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐξορίας τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ.

Κόσμος γενάρχαις πικρά συνδρηνησάτω
βρώσει γλυκεία συμπεσών πεπτωκόσι.

Τῆ ἀφάτῳ Σου εὐσπλαγχνία,
Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν,
τῆς τρυφῆς τοῦ Παραδείσου
ἡμᾶς καταξίωσον
καί ἐλέησον ὡς ὀμόνος φιλόανθρωπος.
Ἄμήν.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ

Ἦχος πλ. 6'. Ὡδὴ α'.

Ως ἐν ἠπειρῳ πεζεύσας ὁ Ἰσραήλ
ἐν ἀβύσσῳ, ἴχνησι τόν διώκτην Φαραῶ
καθορῶν ποντούμενον, Θεῷ
ἐπινίκιον ᾠδὴν, ἐβόα, ἄσωμεν.

Ὡδὴ γ'.

Οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς Σὺ,
Κύριε ὁ Θεός μου,
ὁ ὑψώσας τό κέρας
τῶν πιστῶν Σου, Ἀγαθέ
καί στερεώσας ἡμᾶς
ἐν τῇ πέτρᾳ τῆς ὁμολογίας Σου.

Ὡδὴ δ'.

«**Χ**ριστός μου δύναμις,
Θεός καί Κύριος»
ἡ σεπτὴ Ἐκκλησία θεοπρεπῶς

μέλπει ἀνακράζουσα
ἐκ διανοίας καθαρᾶς
ἐν Κυρίῳ ἐορτάζουσα.

Ὦδὴ ε΄.

Τῷ θείῳ φέγγει Σου, Ἄγαθέ,
τάς τῶν ὀρθριζόντων Σοι ψυχάς
πόθῳ καταύγασον, δέομαι,
σέ εἰδέναι, Λόγε Θεοῦ, τόν ὄντως Θεόν,
ἐκ ζόφου τῶν πταισμάτων ἀνακαλούμενον.

Ὦδὴ στ΄.

Τοῦ βίου τήν θάλασσαν
ὑψουμένην καθορῶν
τῶν πειρασμῶν τῷ κλύδωνι
τῷ εὐδίῳ λιμένι Σου προσδραμῶν
βοῶ Σοι: ἀνάγαγε
ἐκ φθορᾶς τήν ζωήν μου, Πολυέλεε.

Ὦδὴ ζ΄.

Δροσοβόλον μέν τήν κάμινον
εἰργάσατο ἄγγελος
τοῖς ὁσίοις Παισί:
τούς Χαλδαίους δέ
καταφλέγον πρόσταγμα Θεοῦ
τόν τύραννον ἔπεισε βοᾶν·
Εὐλογητός εἶ, ὁ Θεός,
ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Ὦδὴ η΄.

Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν
καί προσκυνοῦμεν τόν Κύριον.

Εκ φλογός τοῖς Ὅσιοις δρόσον ἐπήγασας
καί δικαίου θυσίαν ὕδατι ἔφλεξας·
ἅπαντα γάρ δρᾶς, Χριστέ,
μόνῳ τῷ βούλεσθαι·
Σέ ὑπερυψοῦμεν εἰς πάντας τούς αἰῶνας.

«Ἡ Τιμιωτέρα».

Ὡδή 9'. Ἦχος πλ. β'.

Θεόν ἀνθρώποις ἰδεῖν ἀδύνατον,
Ὅν οὐ τολμᾷ ἀγγέλων
ἀτενίσαι τά τάγματα
διὰ Σοῦ δέ, Πάναγνε,
ὠράθη βροτοῖς
Λόγος σεσαρκωμένος·
Ὅν μεγαλύνοντες
σύν ταῖς οὐρανίαις
στρατιαῖς Σέ μακαρίζομεν.

Μικρά Συναπτὴ Αἰῶνων

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ

α) Τό ἀναστάσιμον ἑωδιόν ἀπό τήν Ὀκτώηχο

β) Τοῦ Τριωδίου τά παρόντα:

Γυναῖκες ἀκουτίσθητε.

Τῆς ἐντολῆς Σου, Κύριε,
παρήκουσα ὁ ἄδελιός
καί γυμνωθεῖς τῆς Σῆς δόξης
αἰσχύνης πέπλησμαι, οἴμοι!
καί τῆς τρυφῆς ἐκβέβλημαι
τοῦ Παραδείσου, Εὖσπλαγγνε.
Ἐλεῆμον, ἐλέησον

τόν στερηθέντα δικαίως
τῆς Σῆς ἀγάπης τόν πλοῦτον.

Ἔτερον.

Τοῖς Μαθηταῖς συνέλθωμεν.

Ἀποικισθέντας, Κύριε,
Παραδείσου τό πρῶτον
διά τῆς ξύλου βρώσεως,
ἀντεισήγαγες πάλιν
διά Σταυροῦ καί τοῦ Πάθους
Σου, Σωτήρ καί Θεέ μου·
δι' οὗ ἡμᾶς ὀχύρωσον
τήν Νηστείαν πληρῶσαι
ἀγνοπρεπῶς
καί τήν θείαν ἔγερσιν προσκυνῆσαι
τό Πάσχα τό σωτήριοι,
Σέ τεκούσης πρεσβείαις.

ΑΙΝΟΙ

Στιχηρά

*α) Τά τέσσερα Ἀνάστασιμα Στιχηρά τοῦ τυχόντος ἤχου ἀπό
τήν Ὀκτώηχο.*

β) Τοῦ Τριωδίου τά ἐπόμενα τρία εἰς τέσσερα:

5. Ἦχος πλ. αΐ.

Ἀινεῖτε Αὐτόν ἐν τυμπάνῳ καί χορῶ,
αἰνεῖτε Αὐτόν ἐν χορδαῖς καί ὀργάνῳ.

*Οἶμοι! Ὁ θρῆνος τοῦ Ἀδάμ,
ἐπειδή ἀποδέχτηκε τήν κακή συμβουλή.*

Οἶμοι! ὁ Ἀδάμ ἐν θρήνῳ κέκραγεν,
ὅτι ὄφεις καί γυνή
θεϊκῆς παρῤῥησίας με ἔξωσαν

Αλλοίμονό μου!
 - Εέσπασε σέ θρήνο ὁ Ἄδამ-
 Γιατί τὸ φίδι κι ἡ γυναίκα
 μοῦ στέρησαν
 τὴν παρησία π' ἔχα στό Θεό,
καί Παραδείσου τῆς τρυφῆς
ξύλου βρῶσις ἠλλοτριώσεν.
 κι ἐπειδὴ ἔφαγα
 τὸν ἀπαγορευμένο καρπό
 ἔχασα τοῦ παραδείσου τὴν ἀπόλαυση.
Οἶμοι! οὐ φέρω λοιπὸν τὸ ὄνειδος!
 Ἄλοίμό μου! Δέν ἀντέχω τὴ ντροπὴ!
ὁ ποτέ βασιλεύς
τῶν ἐπιγείων πάντων κτισμάτων Θεοῦ
νῦν αἰχμάλωτος ὠφθην
ὑπὸ μιᾶς ἀθέσμου συμβουλῆς!
 Ἐγώ, πού ἤμουν ὁ βασιλιάς
 ὅλων τῶν ἐπιγείων κτισμάτων τοῦ Θεοῦ τώρα,
 ἐξ αἰτίας μιᾶς κακῆς συμβουλῆς,
 κατάντησα αἰχμάλωτος!
καί ὁ ποτέ δόξαν ἀθανασίας ἠμφιεσμένος
τῆς νεκρώσεως τὴν δοράν
ὡς θνητός ἐλεεινῶς περιφέρω.
 Κι ἐγώ πού ἤμουν στολισμένος
 μέ τὴν ἀθάνατη δόξα,
 τώρα σάν ἐλεεινός θνητός
 τριγυρνῶ ντυμένος
 τὴν προβιά τοῦ θανάτου
Οἶμοι! τίνα τῶν θρήνων
συνεργάτην ποιήσομαι;

Ἄλιμονό μου! Ποιό νά βρῶ
 νά συμπαρασταθῆ στό θρῆνο μου;
 Ἀλλά Σὺ, Φιλάνθρωπε,
 ὁ ἐκ γῆς δημιουργήσας με,
 εὐσπλαγχνίαν φορέσας
 τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ
 ἀνακάλεσαι καί σῶσον με.

Ἐσύ μόνο, Φιλάνθρωπε Σωτήρα μου,
 ντύσου εὐσπλαγχνία
 κι ἔλα νά μέ πάρης ἀπό τή δουλεία τοῦ ἐχθροῦ καί
 νά μέ σώσης!

6.

Αἰνεῖτε Αὐτόν ἐν κυβάλοις εὐήχοις,
 αἰνεῖτε Αὐτόν ἐν κυβάλοις ἀλαλαγοῦ.
 Πᾶσα πνοή αἰνεσάτω τόν Κύριον.

Οἴμοι! ὁ Ἄδάμ...

7.

Ανάστηδι, Κύριε, ὁ Θεός μου,
 ὑψωθήτω ἡ χεὶρ σου,
 μή ἐπιλάβῃ τῶν πενήντων σου εἰς τέλος.

Ἦχος πλ. α΄.

Τό στάδιο τῶν ἀρετῶν ἔχει ἀνοίξει!
 Μπεῖτε ὅσοι θέλετε νά ἀσκηθῆτε!

Προτρεπτικό σάλπισμα γιά τοὺς Χριστιανούς
 νά πάρουν μέρος στόν πνευματικόν ἀγῶνα.
 «Ὅστις θέλει ὀπίσω Μου ἐλθεῖν».

Τό στάδιον τῶν ἀρετῶν ἠγέφεται!

Τό στάδιο τῶν ἀρετῶν ἔχει ἀνοίξει!
 Οἱ βουλόμενοι ἀθλῆσαι εἰσέλθετε
 ἀναζωσάμενοι τόν καλόν

τῆς νηστείας ἀγῶνα!

Μπῆτε ὅσοι θέλετε νά ἀσκηθῆτε
Οἱ γάρ νομίμως ἀθλοῦντες
δικαίως στεφανοῦνται!
Καί ἀναλαβόντες
τὴν πανοπλίαν τοῦ Σταυροῦ
τῷ ἐχθρῷ ἀντιμαχησώμεθα!

Ὡς τεῖχος ἄρρηκτον
κατέχοντες τὴν πίστιν.
καί ὡς θώρακα τὴν προσευχὴν
καί περικεφαλαίαν τὴν ἐλεημοσύνην /

ἀντί μαχαίρας τὴν νηστείαν,
ἥτις ἐκτέμνει
ἀπό καρδίας πᾶσαν κακίαν.

Ὁ ποιῶν ταῦτα
τόν ἀληθινόν κομίζεται στέφανον
παρά τοῦ Παμβασιλέως Χριστοῦ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Κρίσεως

**Ἀπόδοση τοῦ τροπαρίου στὴ νεοελληνικὴ
τοῦ Ἀρχιμ. Λεοντίου Χατζηκώστα**

Τὸ στάδιο τῶν ἀρετῶν-ιδέτε-ἀνοίγει!
Ὅσοι ν' ἀγωνιστῆτε πεδυμαῖτε, ἐλάτε!
Στ' ἀθλημα ἀνασκουμπωθεῖτε τῆς νηστείας.
Γιατὶ ὅσοι μὲ τάξην ἀγωνιστοῦνε
δίκαια ἀπολαμβάνουν τὸ στεφάνι.
Τὴν πανοπλία ἅς ζωστοῦμε τοῦ Σταυροῦ

κι ἀντίκρου στόν ἐχθρὸ ἄς ταμπουρωθοῦμε.

Τὴν πίστη ἔχοντας σὰν τείχος ἰσχυρό,
τὴν προσευχὴ σὰ θώρακα κι ἀσπίδα,
τὴν ἐλεημοσύνη κράνος ἀτσαλένιο.
Ἄντι μαχαίρι νὰ τηροῦμε τὴ νηστεία
ποὺ ξεριζώνει ἀπ' τὴν καρδιά
κάθε κακία.

Ὅποιος τὰ κατορθώνει ὅλα αὐτὰ
στεφάνι ἀληθινὸ ἀποκομίζει
ἀπ' τὸν Παμβασιλέα μας Χριστὸ
κατὰ τὴ φοβερὴ μέρα τῆς κρίσης.

8.

Ἦχος πλ. 6'.

Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε,
ἐν ὅλη καρδίᾳ μου,
διηγῆσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου.

Πῶς χάσαμε τὸν Παράδεισο καὶ πῶς θά τὸν ξανακερδίσωμε. Ἡ
χριστιανικὴ φιλοσοφία. Ὁ πρακτικὸς δρόμος τῆς ζωῆς μας, ἡ χρι-
στιανικὴ ἠθικὴ. Ἡ θεολογικὴ κατοχύρωση τῆς τεσσαρακονθῆ-
μερης νηστείας.

Ἀδάμ τοῦ Παραδείσου διώκεται,
τροφῆς μεταλαβὼν ὡς παρήκοος·
Μωσῆς Θεόπτης ἐχρημάτισε,
νηστεία τὰ ὄμματα τῆς ψυχῆς καθηράμενος.
Διὸ τοῦ Παραδείσου οἰκήτορες
γενέσθαι ἐπιποθοῦντες
ἀπαλλαγῶμεν τῆς ἀλυσιτελοῦς τρυφῆς
καὶ Θεὸν καθορᾶν ἐφιέμενοι
μωσαϊκῶς τὴν τετράδα
τῆς δεκάδος νηστεύσωμεν·

προσευχῇ καί τῇ δεήσει
 εἰλικρινῶς προσκατεροῦντες
 κατευνάσωμεν τῆς ψυχῆς τά παθήματα
 ἀποσοθήσωμεν τῆς σαρκός τά οἰδήματα·
 κοῦφοι πρός τήν ἄνω πορείαν μετίωμεν,
 ὅπου αἱ τῶν Ἀγγέλων χορεῖαι
 ἀσιγήτοις φωναῖς
 τήν ἀδιαίρετον
 ἀνυμνοῦσι Τριάδα,
 καθορῶσαι τό ἀμήχανον κάλλος
 καί δεσποτικόν.
 Ἐκεῖ ἀξίωσον ἡμᾶς,
 Υἱέ Θεοῦ ζωοδότα,
 τούς ἐπί Σοί πεποιδότας,
 συγχορεῦσαι ταῖς τῶν Ἀγγέλων στρατιαῖς
 ταῖς τῆς τεκούσης Σε Μητρός,
 Χριστέ, πρεσβείαις
 Ἀποστόλων καί τῶν Μαρτύρων
 καί πάντων τῶν Ἁγίων.

Δόξα. Ἦχος πλ. β΄.

Ἡ ζωή τοῦ Χριστοῦ, τά Πάθη καί ἡ Ἀνάστασις Του,
 εἶναι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπί τῆς γῆς!

Ἐφθάσε καιρός,
 ἡ τῶν πνευματικῶν ἀγώνων ἀρχή,
 ἡ κατά τῶν δαιμόνων νίκη,
 ἡ πάνοπλος ἐγκράτεια,
 ἡ τῶν Ἀγγέλων εὐπρέπεια,
 ἡ πρός Θεόν παρῶρησία·
 δι' αὐτῆς γάρ Μωϋσῆς
 γέγονε τῷ Κτίστῃ συνόμιλος

καί φωνήν ἀοράτως
 ἐν ταῖς ἀκοαῖς ὑπεδέξατο.
 Κύριε, δι' αὐτῆς ἀξίωσον καί ἡμᾶς
 προσκυνῆσαί Σου τά πάθη
 καί τήν ἀγίαν Ἀνάστασιν,
 ὡς φιλάνθρωπος.

Καί νῦν. «Ἵπερευλογημένη...»

Μεγάλη Δοξολογία.

(Ἀπό τό βιβλίον τῆς Θείας Λειτουργίας)

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ

Εἰς τήν Εἴσοδον

Τό ἀναστάσιμον Ἀπολυτίκιον τοῦ ἤχου

Μετά τήν εἴσοδον

*Πάλιν τό ἀπολυτίκιον τοῦ ἤχου
 καί τά ἀπολυτίκια τοῦ ναοῦ*

Καί τό:

KONTAKION

Ἦχος πλ. δ'. Αὐτόμελον.

Τῆς σοφίας ὁδηγέ,
 φρονήσεως χορηγέ,
 τῶν ἀφρόνων παιδευτά
 καί τῶν πτωχῶν ὑπερασπιστά,
 στήριξον, συνέτισον
 τήν καρδίαν μου, Δέσποτα·
 Σύ δίδου μοι λόγον,
 ὁ τοῦ Πατρός Λόγος·
 ἰδοῦ γάρ τά χεῖλη μου οὐ μή κωλύσω
 ἐν τῷ κράζειν Σοι·

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Ὅλοι μαζί ἐπαναλαμβάνομε:

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

ΟΙΚΟΣ

Εκάθισεν Ἀδάμ τότε καί ἔκλαυσεν
ἀπέναντι τοῦ Παραδείσου τῆς τρυφῆς
χερσί τύπτων τάς ὄψεις καί ἔλεγεν·

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Ὅλοι μαζί ἐπαναλαμβάνομε:

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Ιδὼν Ἀδάμ τόν ἄγγελον
ὠδήσαντα καί κλείσαντα
τὴν τοῦ θεοῦ κήπου θύραν,
ἀνεστέναξε μέγα καί ἔλεγεν·

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Ὅλοι μαζί ἐπαναλαμβάνομε:

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Συνάλγησον, Παράδεισε,
τῷ κτήτορι πτωχεύσαντι
καί τῷ ἤχῳ σου τῶν φύλλων
ικέτευσον τόν πλάστην μή κλείσῃ σε.

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Ὅλοι μαζί ἐπαναλαμβάνομε:

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Παράδεισε πανάρετε,
πανάγιε, πανόλβιε,
ὁ δι' Ἀδάμ πεφυτευμένος
καί διὰ τὴν Εὐάν κεκλεισμένος,

ἰκέτευσον Θεόν διά τόν παραπεσόντα.

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Ὅλοι μαζί ἐπαναλαμβάνομε:

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Ἡλιος ἀκτῖνας ἔκρυσεν,
ἡ σελήνη σὺν τοῖς ἀστροῖς
εἰς αἷμα μετετρέπη,
ὄρη ἔφριξαν, βουνοὶ ἐτρόμαξαν,
ὅτε Παράδεισος ἐκλείσθη.

Ἐκβαίνων ὁ Ἀδάμ,
χερσὶ τύπτων τὰς ὄψεις, ἔλεγεν.

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Ὅλοι μαζί ἐπαναλαμβάνομε:

Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με τόν παραπεσόντα.

Ο ΤΡΙΣΑΓΙΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ὅρθιοι!

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Κύριε, ἐλέησον.

Ὁ Θεός, ὁ Ἅγιος,
ὁ ἐν Ἁγίοις ἀναπαυόμενος,
ὁ τρισαγίῳ φωνῇ
ὑπὸ τῶν Σεραφεῖμ ἀνυμνούμενος
καὶ ὑπὸ τῶν Χερουβεῖμ δοξολογούμενος
καὶ ὑπὸ πάσης ἐπουρανίου δυνάμεως
προσκυνούμενος·
ὁ ἐκ τοῦ μή ὄντος
εἰς τό εἶναι παραγαγὼν τὰ σύμπαντα·
ὁ κτίσας τόν ἄνθρωπον

κατ' εικόνα Σὴν καὶ ὁμοίωσιν
καὶ παντὶ Σου χαρίσματι κατακοσμήσας·
ὁ διδούς αἰτοῦντι σοφίαν καὶ σύνεσιν
καὶ μὴ παρορῶν ἁμαρτάνοντα,
ἀλλὰ θέμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ μετάνοιαν·
ὁ καταξιώσας ἡμᾶς,
τούς ταπεινούς καὶ ἀναξίους δούλους Σου
καὶ ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ
στῆναι κατενώπιον τῆς δόξης
τοῦ ἁγίου Σου θυσιαστηρίου
καὶ τὴν ὀφειλομένην Σοι προσκύνησιν
καὶ δοξολογίαν προσάγειν·
Αὐτός, Δέσποτα, πρόσδεξαι
καὶ ἐκ στόματος ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν
τόν τρισάγιον ὕμνον
καὶ ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῇ χρηστότητί Σου.
Συγχώρησον ἡμῖν πᾶν πλημμέλημα,
ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον·
ἁγίασον ἡμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα
καὶ δός ἡμῖν ἐν ὁσιότητι λατρεύειν Σοι
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν,
πρεσβείαις τῆς Ἁγίας Θεοτόκου
καὶ πάντων τῶν Ἁγίων,
τῶν ἀπ' αἰῶνός Σοι εὐαρεστησάντων,
Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεός ἡμῶν
καὶ Σοί τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν,
τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ
καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι,
νῦν καὶ ἀεί

καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἀμήν.

**ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΗΣ ΤΥΡΟΦΑΓΟΥ**

Προκείμενον. Ἦχος γ΄.

Ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν, ψάλατε.

Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χειρας.

**Πρὸς Ῥωμαίους Ἐπιστολῆς Παύλου
τό ἀνάγνωσμα 13,11 - 14,4.**

Ἀδελφοί,

νῦν ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία

ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν.

Ἀδελφοί μου, τώρα ἡ τελικὴ σωτηρία

βρίσκεται πιό κοντά μας, παρά τότε πού πιστέψαμε.

¹² Ἡ νύξ προέκοψεν, ἡ δέ ἡμέρα ἤγγικεν.

Ἡ νύχτα ὅπου νά ἔναι φεύγει

κι ἡ μέρα κοντεύει νά ἔρῃ.

Ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους

καί ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φωτός.

Γι' αὐτό ἄς πετάξωμε ἀπό πάνω μας

τὰ ἔργα τοῦ σκότους κι ἄς φορέσωμε τὰ ὄπλα τοῦ

φωτός.

¹³ Ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν,

Ἡ διαγωγή μας ἄς εἶναι κόσμια,

τέτοια πού ταιριάζει στό φῶς.

μή κώμοις καί μέθαις,

μή κοίταις καί ἀσελγείαις,

μή ἔριδι καί ζήλῳ,

Ἄς πάψουν τά φαγοπότια καί τά μεθύσια, ἡ ἀσύδοτη
 κι ἀκόλαστη ζωή,
 οἱ φιλονικίες κι οἱ φθόνοι.

14 **ἀλλ' ἐνδύσασθε**

**τόν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν
 καί τῆς σαρκός πρόνοιαν
 μή ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας.**

Ντυθεῖτε τόν Κυριό μας Ἰησοῦ Χριστό
 καί μήν ἀφήνετε τόν ἀμαρτωλό ἑαυτό σας νά σᾶς πα-
 ρασύρη στήν ἱκανοποίηση τῶν ἐπιθυμιῶν σας.

1 **Τόν δέ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει**

**προσλαμβάνεσθε,
 μή εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν.**

Νά δέχεσθε ὅποιον ἔχει ἀσθενική πίστη χωρίς νά
 ἐπικρίνετε τίς ἀπόψεις του.

2 **Ὅς μέν πιστεύει φαγεῖν πάντα,
 ὁ δέ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει.**

Γιά παράδειγμα, ἓνας πιστεύει
 πώς μπορεί νά φάη ἀπ' ὅλα,
 ἐνῶ ὁ ἄλλος, πού ἔχει ἀσθενική πίστη,
 τρώει μόνο χόρτα.

3 **Ὁ ἐσθίων**

**τόν μή ἐσθίοντα μή ἐξουθενεῖτω,
 καί ὁ μή ἐσθίων
 τόν ἐσθίοντα μή κρινέτω·**

Αὐτός πού τρώει ἀπ' ὅλα, ἄς μήν περιφρονῇ ὅποιον
 δέν τρώει·
 κι αὐτός πού δέν τρώει, ἄς μήν κατακρίνει ὅποιον
 τρώει,

ὁ Θεός γάρ αὐτόν προσελάβετο.

- 4 **Σύ τις εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην;**
 γιατί ὁ Θεός τόν ἔχει δεχθεῖ στήν Ἐκκλησία Του. Ποιός
 εἶσαι ἐσύ πού θά κρίνης ἕναν ξένο ὑπηρέτη;
Τῷ ἰδίῳ Κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει·
σταθῆσεται δέ·
δυνατός γάρ ἐστίν ὁ Θεός στῆσαι αὐτόν.
 Μόνο ὁ Κύριός του μπορεῖ νά κρίνη
 ἄν στέκεται ἢ ὄχι στήν πίστη του,
 γιατί ὁ Θεός ἔχει τή δύναμη νά τόν στηρίξει.

ΣΧΟΛΙΑ ΣΤΟ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Ἡ περικοπή εἶναι ἀπόσπασμα ἀπό τό δεύτερο μέρος τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: 12,1-16,27.

Ἡ Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολή εἶναι τό «κατ' ἐξοχήν εὐαγγέλιον» τοῦ ἀποστόλου Παύλου (Ἄγουρ. Εἰσ. 280).

Στό μέρος αὐτό ὁ Ἀπόστολος ὑποδεικνύει στούς χριστιανούς τήν πρακτική συνέπεια τῆς ζωῆς τους, ἐφ' ὅσον ἔχουν ἀσπαστῆ τήν πίστη καί τή διδασκαλία πού ἐκδέτεται στό πρῶτο μέρος. Ὑπενθυμίζομε ὅτι στό πρῶτο μέρος τῆς πρὸς Ῥωμαίους ὁ Ἀπόστολος ἐκδέτεται τό Εὐαγγέλιό του, σύμφωνα μέ τό ὁποῖο, ὁ Θεός χαρίζει στούς ἀνθρώπους τή σωτηρία δωρεάν καί τό μόνο πού ἀπαιτεῖ εἶναι νά ἀποδεχτοῦν μέ πίστη τή σταυρική θυσία τοῦ Χριστοῦ.

«Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη Θεοῦ
 πεφανερώται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καί
 τῶν προφῆτῶν,

- 22 δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ
εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας·
οὐ γὰρ ἔστι διαστολή·
- 23 πάντες γὰρ ἡμαρτον
καὶ ὑπεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ,
- 24 δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς
ἀπολυτρόσεως
τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
- 25 ὃν προσέθετο ὁ Θεὸς ἰλαστήριον
διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν
τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ
διὰ τὴν πάρεσιν
τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων
- 26 ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ,
πρὸς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ
ἐν τῷ νῦν καιρῷ,
εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον
καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ.»

Στό δεύτερο μέρος τῆς ἐπιστολῆς τό ἐξῆς ὁ Ἀπόστολος λέει τό ἐξῆς: Ἀφοῦ ἀποδεχτήκατε μέ πίστη τό Εὐαγγέλιο τῆς σωτηρίας πού σᾶς κήρυξα, σᾶς παρακαλῶ νά προσαρμόσετε ἀνάλογα τὴν καθημερινή ζωή σας, ὥστε νά εἶναι ἀντίδωρο στή σταυρική θυσία τοῦ Χριστοῦ γιά σᾶς.

«Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί,
διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ, παραστήσαι τὰ
σώματα ὑμῶν
θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν,

εὐάρεστον τῷ Θεῷ,
τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν».

Ὁ Θεός, ἀδερφοί, μᾶς ἔδειξε τό ἔλεός Του. Σᾶς παρακαλῶ, λοιπόν, νά Τοῦ προσφέρετε ὅλον τόν ἑαυτό σας θυσία ζωντανή, ἅγια, εὐπρόσδεκτη στό Θεό. Αὐτή εἶναι ἡ πραγματική πνευματική λατρεία σας.

Τό πνευματικό σάλπισμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου γιά τή ζωή τῶν Χριστιανῶν γενικά, εἶναι τό ἐπίκαιρο καί κατάλληλο σύνθημα γιά τόν πνευματικόν ἀγῶνα στόν ὁποῖο μᾶς καλεῖ ἡ Ἐκκλησία, γιά τήν περίοδο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς πού ἀρχίζει ἀπό αὔριο.

Ἡ τελική σωτηρία πλησιάζει. Ὁ πρακτικός στόχος τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῶν Χριστιανῶν εἶναι νά ἐνδυθοῦν τόν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, γιά νά Τόν ζήσουν καί νά Τόν ἐκπροσωπήσουν ἐπάξια, περιφρονοῦντες τίς σαρκικές ἐπιθυμίες καί ἀποβλέποντες μόνον εἰς τήν σωτηρίαν τῶν ἄλλων, χωρίς νά τούς κρίνουν.

«Ἀλληλουϊάριον»

Ἦχος γ'. Ψαλμός 91.

Επί σοί, Κύριε, ἤλπισα,
μή καταισχυνθεῖην εἰς τόν αἰῶνα.

Γενοῦ μοι εἰς Θεόν ὑπερασπιστήν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, 6,14-21.

Εἶπεν ὁ Κύριος·

Εἶπε ὁ Κύριος·

- 14 **Ε**άν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις
τά παραπτώματα αὐτῶν,
ἀφήσει καὶ ὑμῖν
ὁ Πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος·

Ἄν συγχωρήσετε τοὺς ἀνθρώπους γιὰ τὰ παραπτώ-
ματά τους, θά σᾶς συγχωρήσῃ κι ἐσᾶς ὁ οὐράνιος
Πατέρας σας.

- 15 **ε**άν δέ μή ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις
τά παραπτώματα αὐτῶν,
οὐδέ ὁ Πατήρ ὑμῶν
ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

Ἄν ὅμως δέ συγχωρήσετε στοὺς ἀνθρώπους τὰ παρα-
πτώματά τους,
οὔτε κι ὁ Πατέρας σας θά συγχωρήσῃ
τά δικά σας παραπτώματα.

- 16 **Ὅ**ταν δέ νηστεύητε,
μή γίνεσθε ὡσπερ οἱ ὑποκριταί,
σκυθρωποί·

Ἢταν νηστεύετε νά μή γίνεσθε σκυθρωποί ὅπως οἱ
ὑποκριτές

ἀφανίζουσι γάρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν,
ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες.

πού παραμορφώνουν τήν ὄψη τους
γιὰ νά δείξουν στοὺς ἀνθρώπους πώς νηστεύουν.

Ἀμήν λέγω ὑμῖν,

ὅτι ἀπέχουσι τόν μισθόν αὐτῶν.

Σᾶς θεβαιώνω πώς ἔτσι ἔχουν κιόλας λάβει τήν
ἀνταμοιβή τους.

- 17 Σύ δέ νηστεύων,
 ἄλειψαί σου τήν κεφαλήν,
 καί τό πρόσωπόν σου νίψαι,
 Ἐσύ, ἀντίθετα, ὅταν νηστεύεις,
 περιποιήσου τά μαλλιά σου
 καί νίψε τό πρόσωπό σου,
- 18 ὅπως μή φανῆς τοῖς ἀνθρώποις
 νηστεύων,
 ἀλλά τῷ Πατρί σου
 τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ·
 γιά νά μή φανῆ στούς ἀνθρώπους ἡ νηστεία σου,
 ἀλλά στόν Πατέρα σου, πού βλέπει τίς κρυφές πράξεις
 καί ὁ Πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ,
 ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερωῷ.
 καί ὁ Πατέρας σου, πού βλέπει τίς κρυφές πράξεις, θά
 σοῦ τό ἀνταποδώσῃ φανερά.
- 19 **Μ**ή θησαυρίζετε ὑμῖν
 θησαυρούς ἐπί τῆς γῆς,
 ὅπου σῆς καί βρωῶσις ἀφανίζει,
 καί ὅπου κλέπται
 διορύσσουσι καί κλέπτουσι·
 Μή μαζεύετε θησαυρούς πάνω στή γῆ, ὅπου τούς
 ἀφανίζει ὁ σκόρος καί ἡ σκουριά κι ὅπου οἱ κλέφτες
 κάνουν διαρρήξεις καί τούς κλέβουν.
- 20 θησαυρίζετε δέ ὑμῖν
 θησαυρούς ἐν οὐρανῷ,
 ὅπου οὔτε σῆς, οὔτε βρωῶσις ἀφανίζει
 καί ὅπου κλέπται οὐ διορρύσουσιν,
 οὐδέ κλέπτουσιν.

Ἀντίθετα, νά μαζεύετε θησαυρούς στόν οὐρανό ὅπου δέν τούς ἀφανίζουν οὔτε ὁ σκόρος οὔτε ἡ σκουριά, κι ὅπου οἱ κλέφτες δέν κάνουν διαρρήξεις καί δέν τούς κλέβουν.

²¹ Ὅπου γάρ ἐστίν ὁ θησαυρός ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καί ἡ καρδιά ὑμῶν.

Γιατί ὅπου εἶναι ὁ θησαυρός σας ἐκεῖ θά εἶναι καί ἡ καρδιά σας.

ΣΧΟΛΙΑ ΣΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Ἐν ὄψει τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνα τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς, ὁ ὁποῖος εἶναι φροντιστηριακή ἀσκηση καί θεμελίωσις τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Χριστιανοῦ γιά ὅλο τό ἔτος, ἡ Ἐκκλησία προβάλλει τίς θεμελιώδεις ἀρχές τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ νέου – τοῦ καινούριου μετά τό Βάπτισμα ἀνθρώπου, ὅπως τίς καθορίζει ὁ Κύριος στό Εὐαγγέλιο.

α) Ἡ ἀφεση, ἡ προϋπόθεση τῆς θεϊκῆς συγνώμης.

β) Ἡ ἀληθινή νηστεία, πού στήν οὐσία της εἶναι ἡ ὑπακοή στό θέλημα τοῦ Θεοῦ καί ὑποταγή τοῦ ἀνθρώπου στίς ἐντολές Του.

γ) Ὁ ἀληθινός πλοῦτος καί θησαυρός τοῦ Χριστιανοῦ εἶναι ἡ αἰώνια ζωή τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Ὁφείλομε νά κάνουμε σωστή ἐκτίμηση καί ἐκλογή τῶν θησαυρῶν τούς ὁποίους ποθεῖ ἡ καρδιά μας καί ἐπιδιώκουμε νά κατακτήσωμε.

Ἐμμετρη ἀπόδοση τῆς παραβολῆς

στή νεοελληνική

ἀπό τό ἔργο τοῦ Ἀρχ. Λεοντίου Χατζηκώστα «Διακονικό Κυριακοδρόμιο»

¹⁴ Ἄν συγχωρεῖτε ἀπό καρδιᾶς ἐκείνους πού σᾶς φταῖνε

τότε και σᾶς θὰ συγχωρεῖ
ὁ οὐράνιος Πατέρας.

15 Ἄν ὅμως σὰν σκληρόκαρδοι
τοὺς ἄλλους δὲ σχωρᾶτε
Τότε και σᾶς ὁ οὐράνιος
Πατέρας δὲν σχωραίει.

16 **Μ**ὴ σκυθρωπάζετε ποτὲ
σὰν κάνετε νηστεία
ὡς κάνουν οἱ ὑποκριτὲς
γιὰ ἐπίδειξη στὸν κόσμο
κι ἔτσι μιστὸ δὲν ἔχουνε
ἀπ' τὸ Θεὸ καθόλου.

17 Σὺ ὅμως τὸ κεφάλι σου
ἄλειψε σὰ νηστεύεις
καὶ νίψε καὶ τὸ πρόσωπο,
θλιμμένο νὰ μὴ δείχνει,
18 στὸν κόσμο νὰ μὴ φαίνεσαι
πὼς ἀκλουθᾶς νηστεία,
μὰ νὰ τὸ κάνεις στὸ κρυφὸ
γιὰ τοῦ Θεοῦ τὴ χάρη.
Τὴν ἀρετὴ σου ὁ Θεὸς
θωρῶντας στὸ κρυφὸ
γιὰ σένα ἀνταπόδοση
στὸ φανερὸ ἐτοιμάζει.

19 **Μ**ὴν ἀποταμιεύετε
στὴ γῆ τοὺς θησαυρούς σας
ποὺ τὸ σαράκι κι ἡ σκουριὰ
μποροῦν νὰ τοὺς χαλάσουν
ἢ κλέφτες μὲ διάρρηξη

τοὺς βρίσκουν καὶ τοὺς παίρνουν.
 20 Μὰ στοῦ Θεοῦ τὴν τράπεζα
 βάζετε τὰ λεφτά σας
 π' οὔτε σαράκι ἢ σκουριά
 μποροῦν νὰ τ' ἀφανίσουν
 μήτε καὶ μὲ διάρρηξη
 οἱ κλέφτες νὰ τὰ πάρουν.
 21 Γιατί ὅπου τὸ χρῆμα σας
 ἐκεῖ καὶ ἡ καρδιά σας".

* * *

ΒΙΒΛΙΚΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ
ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ
ΤΗΣ ΕΞΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΠΛΑΣΤΩΝ
ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ ΤΗΣ ΤΡΥΦΗΣ

Πρόταση τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου Κωνσταντίνου Πλευ-
 ράκη γιὰ τὴ συμπλήρωση τῆς ἀκολουθίας τῆς ἐορτῆς μὲ Βι-
 βλικά Ἀναγνώσματα.

1^ο ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Γεν. 1,1-13 καὶ 1,26 - 2,25

Τὸ πρῶτο μέρος τῆς παρουσίας περικοπῆς διαβάζεται καὶ
 κατὰ τὸν Ἑσπερινό πού ἐπισυνάπτεται μετὰ τὴν ἀκολουθία
 τῶν Ὁρῶν τὸ πρῶτὸ τῆς Καθαρᾶς Δευτέρας.

Μὲ τὴν περικοπὴ αὐτὴν ἀνοίγει ἡ περίοδος ἀναγνώσεως
 τῆς Γενέσεως καὶ τῆς Ἐξόδου – περίοδος μετανοίας κατὰ τὴν
 ὁποία ἡ Ἐκκλησία μᾶς καλεῖ νὰ ἀναλογιστοῦμε τὴν ἀρχικὴ
 μας πλάση ἀπὸ τὸ Θεό, τὴν παρακοή καὶ πτώση μας, καθὼς
 καὶ τὸ ὅλο σωτηριῶδες ἔργο πού πραγματοποιήθηκε μὲ τὴν
 ἔλευση τοῦ Υἱοῦ Του καὶ ὑπομνηματίζεται ἰδιαίτερος ἀπὸ
 τὴν πορεία αὐτὴ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἡ ὁποία μᾶς

ὀδηγεῖ μέσα ἀπό τήν μετάνοια, στήν ἐπιστροφή μας κοντά στό Θεό καί μαζί μέ τόν Υἱό Του στήν Ἀνάσταση.

Ἐκτός ἀπό τά μοναστήρια ἡ τάξη αὐτή (Ὁρθρος - Ὡρες - Ἑσπερινός), ἀκολουθεῖται καθ' ὅλη τή διάρκεια τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί στούς ἐνοριακοὺς ἱεροὺς ναοὺς, ὅπου καί ὅταν τελεῖται καθημερινή πρωϊνή ἀκολουθία, ἢ ὅταν πρόκειται νά ἀκολουθήσῃ Θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Δώρων. Στίς ἐκδόσεις τοῦ Ἰδρύματός μας πού προορίζονται γιά τίς Κυριακές ἢ τίς Τετάρτες τῆς Σαρακοστῆς περιλαμβάνουμε καί μερικές ἐπί πλέον περικοπές πού ἀνήκουν στήν ἀκολουθία ἄλλων ἡμερῶν, προκειμένου νά διευκολύνουμε τοὺς πιστοὺς πού δέν διαθέτουν στό σπίτι τους τό βιβλίον τοῦ Τριωδίου ἢ δέν μποροῦν νά προσέρχονται κάθε μέρα στό ναό.

[1,1] **Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός τόν οὐρανόν καί τήν γῆν.**

Στήν ἀρχή ὁ Θεός δημιούργησε τόν οὐρανό καί τή γῆ.

2 **Ἡ δέ γῆ ἦν ἀόρατος καί ἀκατασκευάστος καί σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου καί πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος.**

Ἡ γῆ ὅμως ἦταν ἔρημη καί ἀσχημάτιστη. Ἦταν σκοτάδι πάνω ἀπό τήν ἄβυσσο, καί πάνω στά νερά ἔπνεε Πνεῦμα Θεοῦ.

3 **Καί εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτω φῶς· καί ἐγένετο φῶς.**

Τότε εἶπε ὁ Θεός: «Νά γίνει φῶς» κι ἔγινε φῶς.

4 **Καί εἶδεν ὁ Θεός τό φῶς, ὅτι καλόν· καί διεχώρισεν ὁ Θεός ἀνά μέσον τοῦ φωτός καί ἀνά μέσον τοῦ σκοτους.**

Ὁ Θεός εἶδε ὅτι τό φῶς ἦταν καλό καί τό χώρισε ἀπό τό σκοτάδι.

- 5 **Καί ἐκάλεσεν ὁ Θεός τό φῶς ἡμέραν
καί τό σκότος ἐκάλεσε νύκτα.
Καί ἐγένετο ἑσπέρα
καί ἐγένετο πρωί, ἡμέρα μία.**
Τό φῶς το ὀνόμασε «ἡμέρα» καί τό σκοτάδι «νύχτα».
Ἦρθε το βράδυ, ἦρθε τό πρωί: πρώτη ἡμέρα.
- 6 **Καί εἶπεν ὁ Θεός·
γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος
καί ἔστω διαχωρίζον
ἀνά μέσον ὕδατος καί ὕδατος·
καί ἐγένετο οὕτω.**
Μετά εἶπε ὁ Θεός: « Στερέωμα νά γίνει στά νερά
ἀνάμεσα, γιά νά χωρίζει νερά ἀπό νερά».
- 7 **Καί ἐποίησεν ὁ Θεός τό στερέωμα
καί διεχώρισεν ὁ Θεός
ἀνά μέσον τοῦ ὕδατος,
ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος,
καί ἀνά μέσον τοῦ ὕδατος
τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος.**
Ἔτσι κι ἔγινε. Δημιούργησε ὁ Θεός το στερέωμα καί
χώρισε τά νερά πού ἦταν κάτω ἀπ' αὐτό, ἀπό 'κεῖνα
πού ἦταν πάνω ἀπ αὐτό.
- 8 **Καί ἐκάλεσε ὁ Θεός τό στερέωμα οὐρανόν·
καί εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν·
καί ἐγένετο ἑσπέρα καί ἐγένετο πρωί,
ἡμέρα δευτέρα.**
Κι ὀνόμασε ὁ Θεός τό στερέωμα «οὐρανόν». Ἦρθε τό
βράδυ, ἦρθε τό πρωί: δεύτερη ἡμέρα.
- 9 **Καί εἶπεν ὁ Θεός·
συναχθήτω τό ὕδωρ τό ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ**

εἰς συναγωγὴν μίαν καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά·
καὶ ἐγένετο οὕτω.

**Καὶ συνήχθη τό ὕδωρ τό ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ
εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν καὶ ὤφθη ἡ ξηρά.**

Τότε εἶπε ὁ Θεός: «νά συναχθοῦν σέ ἓναν τόπο τὰ νε-
ρά πού ἦταν κάτω ἀπό τόν οὐρανό, καί νά φανεῖ ἡ
στεριά». Ἔτσι κι ἔγινε. Τά νερά πού ἦταν κάτω ἀπό
τόν οὐρανό συνάχθησαν στόν τόπο τους, καί φάνηκε
ἡ στεριά.

10 **Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεός τὴν ξηρὰν γῆν
καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων
ἐκάλεσε θαλάσσας·
καὶ εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν·**

Κι ὀνόμασε ὁ Θεός «γῆ» τὴ στεριά, καὶ τό σύναγμα
τῶν ὑδάτων το εἶπε «θάλασσες». Καὶ εἶδε ὁ Θεός ὅτι
ἦταν καλό.

11 **Καὶ εἶπεν ὁ Θεός·
βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου,
σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα,
καὶ ξύλον κάρπιμον ποιῶν καρπόν,
οὔ τό σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ
κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς·
καὶ ἐγένετο οὕτω.**

Μετά εἶπε ὁ Θεός: «Νά πρασινίσει ἡ γῆ: Νά βλαστή-
σουν πάνω σ' αὐτὴν χορτάρια πού νά βγάζουν σπόρους
καὶ καρποφόρα δέντρα, πού ἀνάλογα μέ τό εἶδος τους
νά κάνουν καρπούς, οἱ ὁποῖοι νά περιέχουν τούς σπό-
ρους». Ἔτσι κι ἔγινε.

12 **Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου,**

σπεῖρον σπέρμα κατά γένος
καί καθ' ὁμοιότητα,
καί ξύλον κάρπιμον ποιῶν καρπόν,
οὗ τό σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ
κατά γένος ἐπί τῆς γῆς·
καί εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν.

Πρασίνισε ἡ γῆ: Βλάστησε χορτάρια ποῦ ἔβγαζαν σπόρους ἀνάλογα μέ τό εἶδος τους, καί καρποφόρα δέντρα, πού οἱ καρποί τούς περιείχαν τούς σπόρους τους, ἀνάλογα μέ τό εἶδος τους. Καί εἶδε ὁ Θεός ὅτι ἦταν καλό.

13 **Καί ἐγένετο ἐσπέρα καί ἐγένετο πρωί,**
ἡμέρα τρίτη.

[Ἦρθε το βράδυ, ἦρθε τό πρωί: τρίτη ἡμέρα.]

Ἡ ἀρχέγονη δικαιοσύνη - ὁ χῶρος μέσα στόν ὁποῖο ὁ Θεός τοποθέτησε τόν ἄνθρωπο καί τά πλούτη μέ τά ὁποῖα τόν ἐπροίκισε γιά νά ζήσει.

1,26 **Καί εἶπεν ὁ Θεός:**

ποιήσωμεν ἄνθρωπον

κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καί καθ' ὁμοίωσιν,

Μετά εἶπε ὁ Θεός: «Ἄς φτιάξουμε τόν

ἄνθρωπο σύμφωνα μέ τήν εἰκόνα τῆ δικῆ

μας καί τήν ὁμοίωση,

καί ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης

καί τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ

καί τῶν κτηνῶν καί πάσης τῆς γῆς

καί πάντων τῶν ἐρπετῶν

τῶν ἐρπόντων ἐπί γῆς γῆς.

κι ἄς ἐξουσιάζει στῆς θάλασσας τὰ ψάρια, στοῦ οὐρανοῦ τὰ πτηνά, στά ζῶα καί γενικά σ' ὅλη τή γῆ καί στά ἔρπετά πού σέρνονται πάνω σ' αὐτήν».

- 27 **Καί ἐποίησεν ὁ Θεός τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.**

Δημιούργησε, λοιπόν, ὁ Θεός τὸν ἄνθρωπο σύμφωνα μέ τή δική Του τὴν εἰκόνα, «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» τὸν δημιούργησε, τοὺς δημιούργησε ἄντρα καί γυναίκα.

- 28 **Καί εὐλόγησεν αὐτούς ὁ Θεός, λέγων· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς**

Τοὺς εὐλόγησε καί τοὺς εἶπε: «Νά κάνετε πολλά παιδιά, ὥστε νά πολλαπλασιαστεῖτε, νά γεμίσετε τή γῆ καί νά κυριαρχήσετε σ' αὐτήν.

καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ πάσης τῆς γῆς καὶ πάντων τῶν ἔρπετῶν τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

Νά ἐξουσιάζετε στῆς θάλασσας τὰ ψάρια, στοῦ οὐρανοῦ τὰ πτηνά καί σέ κάθε ζῶο πού κινεῖται πάνω στή γῆ».

- 29 **Καί εἶπεν ὁ Θεός· ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα, ὃ ἐστὶν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς, καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ**

**καρπὸν σπέρματος σπορίμου,
ὕμιν ἔσται εἰς βρωσιν·**

Καὶ συνέχισε ὁ Θεός: «Νά, ὅλα τὰ φυτὰ πάνω στή γῆ, ποῦ βγάζουν σπόρους, σᾶς τὰ δίνω, καθὼς καὶ ὅλα τὰ δέντρα ποῦ ἔχουν καρπούς γεμάτους σπόρους· αὐτὰ θά εἶναι γιὰ τροφή σας.

**30 καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς
καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ
καὶ παντὶ ἔρπετῶ ἔρποντι ἐπὶ τῆς γῆς,
ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς,
καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρωσιν.**

Καὶ ἐγένετο οὕτως.

Καὶ ὅλα τὰ χλωρὰ χόρτα τὰ δίνω γιὰ τροφή στὰ ζῶα τῆς γῆς, σέ ὅσα πετοῦν στὸν οὐρανὸ καὶ σέ ὅσα ἔρπον στή γῆ κι ἔχουν ζωή». Ἔτσι κι ἔγινε.

**31 Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ πάντα, ὅσα ἐποίησε,
καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν.**

**Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί,
ἡμέρα ἕκτη.**

Ὁ Θεὸς εἶδε τὰ δημιουργήματά Του καὶ ἦταν ὅλα πάρα πολὺ καλὰ.

Ἦρθε το βράδυ, ἦρθε τό πρωί· ἕκτη ἡμέρα.

**2,1 Καὶ συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ
καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν.**

Ἔτσι ὀλοκληρώθηκαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ ὅ,τι ὑπάρχει σ' αὐτά.

**2 καὶ συνετέλεσεν ὁ Θεὸς
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἃ ἐποίησε,
καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ
ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἐποίησε.**

Μέχρι τὴν ἕκτη μέρα ὁ Θεὸς εἶχε τελειώσει τὸ ἔργο

Του καὶ τὴν ἕβδομη μέρα σταμάτησε νὰ δημιουργεῖ.

- 3 καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην
καὶ ἡγίασεν αὐτήν·
ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν
ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ,
ὧν ἤρξατο ὁ Θεὸς ποιῆσαι.

Τὴν ἕβδομη ἡμέρα τὴν εὐλόγησε καὶ τὴν καθαγίασε,
γιατί αὐτὴ τὴν ἡμέρα ὀλοκλήρωσε τὴ δημιουργία
Του καὶ ἀναπαύθηκε.

- 4 Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως
οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὅτε ἐγένετο·
ἧ ἡμέρα ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν

Ἔτσι, λοιπόν, δημιουργήθηκαν σταδιακά ὁ οὐρανός
καὶ ἡ γῆ. Τὴν ἡμέρα πού ὁ Κύριος ὁ Θεὸς δημιούργη-
σε τὴ γῆ καὶ τὸν οὐρανό,

- 5 καὶ πᾶν χλωρὸν ἀγροῦ
πρὸ τοῦ γενέσθαι ἐπὶ τῆς γῆς
καὶ πάντα χόρτον ἀγροῦ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι·
οὐ γὰρ ἔβρεξεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν,
καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἦν ἐργάζεσθαι αὐτήν·

δὲν ὑπῆρχαν θάμνοι στὴ γῆ, οὔτε εἶχαν φυτρώσει
χόρτα. Γιατί ὁ Κύριος ὁ Θεὸς δὲν εἶχε ἀκόμη βρέξει
πάνω στὴ γῆ καὶ δὲν ὑπῆρχε ἄνθρωπος γιὰ νὰ καλ-
λιεργήσῃ τὸ ἔδαφος.

- 6 πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς
καὶ ἐπότιζε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

Ἀπὸ τῆ γῆ ὅμως ἀνέβλυζε νερό πού πότιζε ὅλη τὴν
ἐπιφάνεια τοῦ ἔδάφους.

- 7 **Καὶ ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον,**
χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς,
καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς,
καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν.
 Τότε ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸ
 χῶμα τῆ γῆς καὶ φύσηξε μέσα στὰ ρουθούνια του
 πνοή ζωῆς. Ἔτσι ἔγινε ὁ ἄνθρωπος ζωντανό ὄν.
- 8 **Καὶ ἐφύτευσεν ὁ Θεὸς παράδεισον**
ἐν Ἑδέμ κατὰ ἀνατολὰς
καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασε.
 Ἔπειτα ὁ Κύριος ὁ Θεὸς φύτεψε ἕνα κήπο στὴν Ἑδέμ
 πρὸς τὴν ἀνατολή,
 ὅπου ἔβαλε τὸν ἄνθρωπο πού εἶχε πλάσει.
- 9 **Καὶ ἐξανάτειλεν ὁ Θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς**
πᾶν ξύλον ὠραῖον εἰς ὄρασιν καὶ καλὸν εἰς βρώσιν
καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου
καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι
γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ.
 Ἐκάνε νὰ βλαστήσουν ἀπὸ τῆ γῆ
 ὅλα τὰ εἶδη τῶν δέντρων.
 Ἦταν ὠραῖα στὴν ἐμφάνιση
 καὶ οἱ καρποὶ τους ἦταν εὐγευστοί.
 Στὴ μέση τοῦ κήπου ἦταν τὸ δέντρο τῆς ζωῆς·
 ἐκεῖ ἦταν
 καὶ τὸ δέντρο τῆς γνώσης τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.
- 10 **Ποταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ Ἑδέμ**
ποτίζειν τὸν παράδεισον·
ἐκεῖθεν ἀφορίζειται εἰς τέσσαρας ἀρχάς.

Ἀπό τήν Ἐδέμ πήγαζε ἕνα ποτάμι
καί πότιζε τόν κήπο
καί ἀπό κεῖ διαχωρίζοταν σέ τέσσερις παραποτάμους.

11 Ὅνομα τῷ ἐνὶ Φισῶν·

οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τήν γῆν Εὐϊλάτ,
ἐκεῖ οὗ ἔστι τὸ χρυσίον·

Τό ὄνομα τοῦ ἐνός εἶναι Φεισῶν καί περικυκλώνει
ὅλη τή χώρα Εὐϊλά, ὅπου ὑπάρχει τό χρυσάφι.

12 τὸ δὲ χρυσίον τῆς γῆς ἐκεῖνης καλόν·

καί ἐκεῖ ἔστιν ὁ ἄνθραξ καί ὁ λίθος ὁ πράσινος.

Τό χρυσάφι ἐκεῖνης τῆς χώρας εἶναι καθαρό. Ἐκεῖ
ὑπάρχει καί τό ἠδέλλιο καί ὁ λίθος ὄνυχας.

13 Καί ὄνομα τῷ ποταμῷ τῷ δευτέρῳ Γεῶν·

οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τήν γῆν Αἰθιοπίας.

Τό ὄνομα τοῦ δεύτερου ποταμοῦ εἶναι Γιχῶν
καί περικυκλώνει ὅλη τή χώρα Χούς.

14 Καί ὁ ποταμός ὁ τρίτος Τίγρις·

οὗτος ὁ προπορευόμενος κατέναντι Ἀσσυρίων.

Ὁ δὲ ποταμός ὁ τέταρτος Εὐφράτης.

Τό ὄνομα τοῦ τρίτου ποταμοῦ εἶναι Τίγρης. Αὐτός ρέ-
ει ἀνατολικά τῆς Ἀσσυρίας. Καί ὁ τέταρτος ποταμός
εἶναι ὁ Εὐφράτης.

Ὁ Θεός τοποθετεῖ τόν ἄνθρωπο
νοικοκύρη τοῦ Παραδείσου τῆς Ἐδέμ.

Ἡ ἐντολή τοῦ Θεοῦ πρὸς τόν ἄνθρωπο

15 **Κ**αί ἔλαβε Κύριος ὁ Θεός

τόν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασε,

καί ἔθηκε αὐτόν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς,

ἐργάζεσθαι αὐτόν καί φυλάσσειν.

Πῆρε, λοιπόν, ὁ Κύριος ὁ Θεός τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν ἔβαλε μέσα στὸν κήπο τῆς Ἐδέμ γιὰ νὰ τὸν καλλιεργεῖ καὶ νὰ τὸν προσέχει.

- 16 καὶ ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἀδὰμ λέγων· ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φαγῆ,

Τοῦ ἔδωσε αὐτὴν τὴν ἐντολή: «Ἀπ' ὅλα τὰ δέντρα τοῦ κήπου μπορεῖς νὰ τρῶς.

- 17 ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου

τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ·

ἢ δ' ἂν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.

Ἀπὸ τό δέντρο ὅμως τῆς γνώσης τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ νὰ μὴ φᾶς· γιατί τὴν ἴδια μέρα πού θά φᾶς ἀπ' αὐτό, ἐξάπαντος θά πεθάνεις».

Ἡ πλάση τῆς Εὐας

- 18 **Κ**αὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός· οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν.

Ὁ Κύριος ὁ Θεός εἶπε:

«Δέν εἶναι καλό νὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος μόνος.

Θά τοῦ φτιάξω ἓνα σύντροφο ὅμοιον μ' αὐτόν.»

- 19 Καὶ ἔπλασεν ὁ Θεός ἔτι ἐκ τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν Ἀδὰμ, ἰδεῖν τί καλέσει αὐτά.

**Και πᾶν ὃ ἐὰν ἐκάλεσεν αὐτὸ Ἀδὰμ
ψυχὴν ζῶσαν, τοῦτο ὄνομα αὐτῷ.**

Ὁ Κύριος ἐπλασε ἀπὸ τοῦ ἔδαφος ὅλα τὰ ζῶα τοῦ
ἀγροῦ καὶ τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἔφερε μπρο-
στά στον ἄνθρωπο γιὰ νὰ δεῖ πῶς θὰ τὰ ὀνομάσει.
Καὶ ὅ,τι ὄνομα ἔδινε ὁ ἄνθρωπος σέ κάθε ζωντανή
ὑπαρξή, αὐτό ἦταν καὶ τὸ ὄνομά της.

**20 Καὶ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ ὀνόματα
πᾶσι τοῖς κτήνεσι**

**καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ
καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ·
τῷ δὲ Ἀδὰμ οὐχ εὐρέθη βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ.**

Ἔδωσε ὀνόματα σέ ὅλα τὰ ζῶα, στά πτηνὰ τοῦ
οὐρανοῦ καὶ στά ἄγρια θηρία. Γιὰ τὸν ἄνθρωπο ὅμως
δέν βρέθηκε σύντροφος ὅμοιός του.

21 καὶ ἐπέβαλεν ὁ Θεὸς

**ἔκστασιν ἐπὶ τὸν Ἀδὰμ, καὶ ὑπνωσε·
καὶ ἔλαβε μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ
καὶ ἀνεπλήρωσε σάρκα ἀντ' αὐτῆς.**

Τότε ὁ Κύριος ὁ Θεός τὸν ἔριξε σέ βαθύ ὕπνο καὶ
ἀποκοιμήθηκε· πῆρε μίαν ἀπὸ τῆς πλευρῆς του καὶ τή
δέσση της τήν συμπλήρωσε μέ σάρκα.

22 καὶ ὠκοδόμησεν ὁ Θεὸς

**τὴν πλευράν, ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ,
εἰς γυναῖκα
καὶ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν Ἀδὰμ.**

Μετά, ἀπὸ τὴν πλευρά πού πῆρε ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ, σχη-
μάτισε μίαν γυναῖκα καὶ τὴν ὀδήγησε σ' αὐτόν.

23 Καὶ εἶπεν Ἀδὰμ·

τοῦτο νῦν ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου

καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου·
αὕτη κληθήσεται γυνή,
ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήφθη αὕτη·

Τότε ὁ Ἀδάμ εἶπε: «Αὐτό ἐπιτέλους εἶναι κό-
καλο ἀπό τὰ κόκαλά μου καὶ σάρκα ἀπό τή
σάρκα μου. "Γυναίκα"¹ αὕτη θά λέγεται γιατί ἀπ'
τόν ἄντρα πάρθηκε».

24 ἔνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος
τόν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα
καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

Γι' αὐτόν τό λόγο θά ἐγκαταλείπει ὁ ἄντρας τόν πα-
τέρα του καὶ τὴ μητέρα του καὶ θά ἐνώνεται μέ τὴ
γυναῖκα του· θά γίνονται ἓνα σῶμα.

25 Καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοί,
ὁ τε Ἀδάμ καὶ ἡ γυνή αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦσχύνοντο.

2° ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Γενέσεως τό Ἀνάγνωσμα

3,1-24

Η ΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΠΛΑΣΤΩΝ

Ἡ παραπλάνηση τῶν ἀνθρώπων ὑπό τοῦ ὄφους σέ
ἀπιστία, ἀνταρσία καὶ παράβαση τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ καὶ
ἡ ἐξορία τῶν ἀνθρώπων.

3,1 **Ο** δὲ ὄφεις ἦν φρονιμώτατος
πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς,
ὧν ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός.

¹ Στά ἐβραϊκά ἡ λέξη «γυναίκα» παράγεται ἐτυμολογικῶς ἀπό τὴ
λέξη «ἄνδρας», ὅπως στά ἀρχαῖα ἐλληνικά ἡ λέξη «ἄνδρις» ἀπό τό
«ἀνήρ».

Καὶ εἶπεν ὁ ὄφεις τῇ γυναικί·
τί ὅτι εἶπεν ὁ Θεός, οὐ μὴ φάγητε
ἀπὸ παντός ξύλου τοῦ παραδείσου;

Ἄπ' ὅλα τὰ ζῶα τοῦ ἀγροῦ, πού εἶχε δημιουργήσει ὁ
Κύριος ὁ Θεός, τό φίδι ἦταν τό πιό πανοῦργο. Εἶπε
λοιπόν τό φίδι στή γυναίκα: «Ἀλήθεια εἶπε ὁ
Θεός νά μὴ φᾶτε ἀπό κανένα δένδρο τοῦ κήπου;»

2 Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ὄφει·
ἀπὸ καρποῦ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου
φαγούμεθα,

Ἡ γυναίκα τοῦ ἀπάντησε: «Μποροῦμε νά φᾶμε καρ-
πούς ἀπ' ὅλα τὰ δέντρα,

3 ἀπὸ δὲ τοῦ καρποῦ τοῦ ξύλου,
ὃ ἐστὶν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου,
εἶπεν ὁ Θεός, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ,
οὐ δὲ μὴ ἄψησθε αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἀποθάνητε.

ἐκτός ἀπὸ 'κείνο πού βρίσκεται στή μέση τοῦ κήπου.
Ὁ Θεός εἶπε νά μὴ φᾶμε τόν καρπό του,
οὔτε κἂν νά τόν ἀγγίζουμε, γιά νά μὴν πεθάνουμε».

4 καὶ εἶπεν ὁ ὄφεις τῇ γυναικί·
οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε·

Τότε τό φίδι εἶπε στή γυναίκα:
«Ὁχι βέβαια! Δέν θά πεθάνετε·

5 ἦδει γὰρ ὁ Θεός,
ὅτι ἢ ἂν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ,
διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ
καὶ ἔσεσθε ὡς θεοί,
γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν.

ξέρει ὅμως ὁ Θεός
ὅτι τὴν ἡμέρα πού θά φᾶτε ἀπ' αὐτό,

θά ανοιγοῦν τά μάτια σας καί θά γίνετε σάν θεοί,
καί θά γνωρίζετε τό καλό καί τό κακό».

- 6 καί εἶδεν ἡ γυνή,
ὅτι καλόν τὸ ξύλον εἰς βρωσιν
καί ὅτι ἀρεστόν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν
καί ὠραῖόν ἐστι τοῦ κατανοῆσαι,
καί λαβοῦσα ἀπὸ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ ἔφαγε·
καί ἔδωκε καί τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς
μετ' αὐτῆς, καί ἔφαγον.

Ἡ γυναίκα εἶδε ὅτι οἱ καρποὶ τοῦ δέντρου ἦταν
εὐγευστοί, ἐλκυστικοί καί ξεσῆκωναν τὴν ἐπιθυμία
γιά τὴν ἀπόκτηση γνώσης. Πῆρε, λοιπόν, ἀπὸ τοὺς
καρπούς του κι ἔφαγε· ἔδωσε καί στόν ἄντρα της πού
ἦταν μαζί της, καί ἔφαγε κι αὐτός.

- 7 καί διηνοιχθῆσαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο,
καί ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν,
καί ἔραψαν φύλλα συκῆς
καί ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα.

Τότε ἄνοιξαν τά μάτια καί τῶν δυό
καί κατάλαβαν ὅτι ἦταν γυμνοί.

Ἔραψαν, λοιπόν, φύλλα συκιᾶς
καί ἔφτιαξαν καλύμματα
γιά νά σκεπάσουν τὴ γύμνια τους.

- 8 Καί ἤκουσαν τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ
περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινόν,
καί ἐκρύβησαν ὅ τε Ἀδὰμ
καί ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου Κυρίου τοῦ Θεοῦ
ἐν μέσῳ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου.

Τότε ἄκουσαν τὸ θόρυβο πού ἔκανε ὁ Κύριος ὁ Θεός,
καθώς περπατοῦσε στόν κήπο τὸ δειλινό,

καί κρύφτηκαν ἀπ' αὐτόν ὁ Ἀδάμ καί ἡ γυναίκα του,
ἀνάμεσα στά δέντρα τοῦ κήπου.

- 9 καὶ ἐκάλεσε Κύριος ὁ Θεὸς τὸν Ἀδάμ
καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀδάμ, ποῦ εἶ;

Ἀλλά ὁ Κύριος ὁ Θεὸς φώναξε τὸν Ἀδάμ καὶ τοῦ εἶπε:
«Ποῦ εἶσαι;»

- 10 καὶ εἶπεν αὐτῷ·
τῆς φωνῆς σου ἤκουσα
περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ
καὶ ἐφοβήθην, ὅτι γυμνός εἰμι, καὶ ἐκρύβην.

Ἐκεῖνος ἀπάντησε: «Σέ ἄκουσα στὸν κῆπο, φοβήθηκα
καὶ κρύφτηκα, γιατί εἶμαι γυμνός».

- 11 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός·
τίς ἀνήγγειλέ σοι ὅτι γυμνός εἶ,
εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ξύλου,
οὗ ἔνετειλάμην σοι τούτου μόνου
μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες;

«Ποιός σοῦ εἶπε πῶς εἶσαι γυμνός;» ρώτησε ὁ Θεός.
«Μήπως ἔφαγες ἀπὸ τό δένδρο πού σοῦ εἶχα
ἀπαγορεύσει νά φᾶς;»

- 12 Καὶ εἶπεν ὁ Ἀδάμ·
ἡ γυνή, ἣν ἔδωκας μετ' ἐμοῦ,
αὕτη μοι ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔφαγον.

Ὁ Ἀδάμ ἀποκρίθηκε: «Ἡ γυναίκα πού μοῦ ἔδωσες,
ἐκεῖνη μοῦ πρόσφερε ἕναν καρπό καὶ ἔφαγα».

- 13 Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός τῇ γυναικί·
τί τοῦτο ἐποίησας;
καὶ εἶπεν ἡ γυνή·
ὁ ὄφις ἠπάτησέ με, καὶ ἔφαγον.

Ὁ Κύριος ὁ Θεός ρώτησε τὴ γυναίκα: «Γιατί τό
ἔκανες αὐτό;» Ἐκείνη ἀπάντησε: «Τό φίδι μὲ
ἐξαπάτησε καὶ ἔφαγα.»

14 **Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός τῷ ὄφει:**

ὅτι ἐποίησας τοῦτο,
ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν
καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς·
ἐπὶ τῷ στήθει σου
καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ
καὶ γῆν φαγῆ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.

Τότε εἶπε ὁ Κύριος ὁ Θεός στό φίδι:

«Γι' αὐτό πού ἔκανες, καταραμένο νά 'σαι
μόνο ἐσύ ἀπ' ὅλα τὰ ζῶα τῆς γῆς!

Μέ τήν κοιλιά θά σέρνεσαι,

καὶ χῶμα θά τρώς σ' ὅλη σου τή ζωή.

{Τό «Πρωτευαγγέλιον!»}

15 **Καὶ ἔχθραν θήσω ἀνά μέσον σου**

καὶ ἀνά μέσον τῆς γυναικός

καὶ ἀνά μέσον τοῦ σπέρματός σου

καὶ ἀνά μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς:

αὐτός σου τηρήσει κεφαλὴν,

καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν.

Ἐχθρα θά βάλω ἀνάμεσα σ' ἐσένα καὶ στή γυναίκα,
κι ἀνάμεσα στό σπέρμα σου καὶ στό σπέρμα της.

Ἐκεῖνος θά σοῦ συντρίψει τό κεφάλι κι ἐσύ θά Τοῦ
πληγώσεις τή φτέρνα».

16 **Καὶ τῇ γυναικί εἶπε:**

πληθύνων πληθυνῶ τὰς λύπας σου

καὶ τὸν στεναγμόν σου·

ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα, καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου

ἡ ἀποστροφή σου, καὶ αὐτός σου κυριεύσει.

Καὶ στή γυναίκα εἶπε:

«Θ' αὐξήσω κατὰ πολὺ τὴ θλίψη
καὶ τοὺς πόνους τῆς κυφορίας σου,
καὶ μέ πόνους θά γεννᾷς τὰ παιδιὰ σου.

Ἡ ἐπιθυμία σου θά στρέφεται πρὸς τὸν ἄντρα σου,
ἀλλὰ αὐτός θά σέ ἐξουσιάζει».

17 **Τῷ δὲ Ἀδὰμ εἶπεν·**

ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναικός σου
καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην σοι
τούτου μόνου μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες,
ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου·
ἐν λύπαις φαγῆ αὐτήν
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου·

Μετά εἶπε στόν Ἀδὰμ:

«Ἐπειδὴ ἄκουσες τὴ γυναίκα σου
κι ἔφαγες ἀπὸ τό δέντρο,
ἀπ' τό ὁποῖο σέ εἶχα διατάξει νά μή φᾶς,
καταραμένη θά εἶναι ἡ γῆ ἐξαιτίας σου.

Μέ μόχθο θά τήν καλλιεργεῖς σ' ὅλη σου τὴ ζωή.

18 **ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι,
καὶ φαγῆ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ.**

Ἀγκάδια καὶ τριβόλια θά σοῦ βλασταίνει
καὶ θά τρῶς τό χορτάρι τοῦ ἀγροῦ.

19 **Ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου σου**

φαγῆ τὸν ἄρτον σου,
ἕως τοῦ ἀποστρέψαι σε
εἰς γῆν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήφθης,
ὅτι γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ·

Μέ τόν ιδρώτα τοῦ προσώπου σου
θά τρῶς τό ψωμί σου,
ὥσπου νά ξαναγυρίσεις στή γῆ
ἀπό τήν ὁποία προῆλθες,
γιατί χῶμα εἶσαι, καί στό χῶμα θά ἐπιστρέψεις.

20 **Καί ἐκάλεσεν Ἀδάμ.**

τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ζωή,
ὅτι αὕτη μήτηρ πάντων τῶν ζώντων.

Ὁ Ἀδάμ ὀνόμασε τότε τή γυναίκα του «Εὔα»
γιατί αὕτη ἔγινε μητέρα ὅλης τῆς ἀνθρωπότητας.

21 **Καί ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός**

τῷ Ἀδάμ καί τῇ γυναικί αὐτοῦ
χιτῶνας δερματίνους καί ἐνέδυσεν αὐτούς.

Ὁ Κύριος ὁ Θεός ἔφτιαξε
γιά τόν Ἀδάμ καί τή γυναίκα
του δερμάτινους χιτῶνες καί τοὺς ἐντυσε.

22 **καί εἶπεν ὁ Θεός:**

ἰδοῦ Ἀδάμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν,
τοῦ γινώσκειν καλόν καί πονηρόν·
καί νῦν μή ποτε ἐκτείνῃ τήν χεῖρα αὐτοῦ
καί λάβῃ ἀπό τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς
καί φάγῃ καί ζήσεται εἰς τόν αἰῶνα.

Καί σκέφτηκε
«Τώρα πιά ὁ ἀνθρωπος ἔγινε σάν ἓνας ἀπό Μᾶς
στό νά γνωρίζει τό καλό καί τό κακό.
Ἵπάρχει, λοιπόν, κίνδυνος ν' ἀπλώσει τό χέρι του
καί νά φάει ἀπό τό δέντρο τῆς ζωῆς
καί νά ζήσει αἰώνια».

23 **καί ἐξαπέστειλεν αὐτόν Κύριος ὁ Θεός**
ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς

ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήφθη.

Ἔτσι, ὁ Κύριος ὁ Θεός ἔδωξε τὸν ἄνθρωπο

ἀπὸ τὸν κήπο τῆς Ἐδέμ,

γιά νά καλλιεργεῖ τὴ γῆ ἀπ' τὴν ὁποία εἶχε προέλθει.

24 **Καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἀδὰμ**

καὶ κατώκισεν αὐτὸν

ἀπέναντι τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς

καὶ ἔταξε τὰ Χερουβίμ

καὶ τὴν φλογίνην ρομφαίαν τὴν στρεφόμενην

φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς.

Ἄφοῦ, λοιπόν, ἔδωξε τὸν ἄνθρωπο,

ἔβαλε στὰ ἀνατολικά τοῦ κήπου τὰ Χερουβίμ

καὶ τὸ πύρινο περιστρεφόμενο ξίφος,

γιά νά φυλάνε τὸ δρόμο

πού ὁδηγοῦσε στὸ δέντρο τῆς ζωῆς.

3^ο ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα

2,21-25. 9,13-19. 10,1-10

Θεολογικός σχολιασμός τῶν γεγονότων

τῆς ἱστορίας τῆς πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου,

ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς Σοφίας τοῦ Σολομῶντος.

2,21 **Ταῦτα ἐλογίσαντο, καὶ ἐπλανήθησαν**

ἀπετύφλωσε γὰρ αὐτοὺς ἡ κακία αὐτῶν,

22 **καὶ οὐκ ἔγνωσαν μυστήρια Θεοῦ,**

οὐδὲ μισθὸν ἤλπισαν ὁσιότητος,

οὐδὲ ἔκριναν γέρας ψυχῶν ἀμώμων.

Αὐτὰ σκέφτηκαν μέσα στὴν πλάνη τους οἱ ἀσεβεῖς.

Ἀλλὰ τοὺς τύφλωσε ἡ κακία τους

καὶ δὲν ἐνόησαν τὰ ἀνεξερεύνητα σχέδια τοῦ Θεοῦ,

- ούτε διανοήθησαν πώς οί δίκαιοι θά ανταμείβονταν
για τήν τελειότητά τους,
δέν πιστέψαν στήν ἐπιβράβευση τῶν δικαίων.
- 23 Ὅτι ὁ Θεός ἔκτισε τόν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθαρσία
καί εἰκόνα τῆς ἰδίας ιδιότητος ἐποίησεν αὐτόν·
- 24 φθόνῳ δέ διαβόλου
θάνατος εἰσῆλθεν εἰς τόν κόσμον,
- 25 πειράζουσι δέ αὐτόν οἱ τῆς ἐκείνου μερίδος ὄντες.
Ὁ Θεός δημιούργησε τόν ἄνθρωπο
για τήν ἀφθαρτη ζωή·
τόν ἔφτιαξε σύμφωνα μέ τή δική Του εἰκόνα,
τήν εἰκόνα τοῦ αἰώνιου Θεοῦ.
Ὅμως, ἀπό τό φθόνο τοῦ διαβόλου
μπῆκε ὁ θάνατος στόν κόσμο,
καί ὅσοι στό διάβολο ἀνήκουν, θά ὑποστοῦν τό θάνατο.

Ἡ ἀδυναμία τοῦ ἀνθρώπινου νοῦ
καί πῶς σώζονται οἱ ἄνθρωποι
Ὁ ρόλος καί ὁ σκοπός
τῆς ἀποκαλύψεως τῆς Σοφίας τοῦ Θεοῦ στους ἀνθρώπους.

- 9,¹³ Τίς γάρ ἄνθρωπος γνώσεται βουλῆν Θεοῦ;
Ἦ τίς ἐνδυμηθήσεται τί θέλει ὁ Κύριος;
«Ποιός ἄνθρωπος, ἀλήθεια, μπορεῖ νά γνωρίσει τή
σκέψη τοῦ Θεοῦ;
ἢ ποιός μπορεῖ νά καταλάβει τό θέλημα τοῦ Κυρίου;
- 14 Λογισμοί γάρ θνητῶν δειλοί,
καί ἐπισφαιεῖς αἱ ἐπίνοιαι ἡμῶν.
Οἱ σχέψεις τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀδύνατες καί οἱ συλ-
λογισμοί μας ἀσταθεῖς,
- 15 Φθαρτόν γάρ σῶμα βαρύνει ψυχῆν,

καὶ θρίθει τὸ γεῶδες σκῆνος
νοῦν πολυφρόντιδα.

γιατί τό φθαρτό σῶμα βαραίνει τήν ψυχή,
τό σῶμα τό χωμάτινο εἶναι γεμάτο σκέψεις κι ἔχει
πολλές φροντίδες.

- 16 **Καὶ μόλις εἰκάζομεν τὰ ἐπὶ γῆς
καὶ τὰ ἐν χερσὶν εὐρίσκομεν μετὰ πόνου·
τὰ δὲ ἐν οὐρανοῖς τίς ἐξιχνίασε;**

Μέ δυσκολία εἰκάζουμε αὐτά πού συμβαίνουν πάνω
στή γῆ καί μέ κόπο ἀνακαλύπτουμε τή γύρω μας χει-
ροπιαστή πραγματικότητα· ποιός μπορεῖ νά ἐρευνήσει
αὐτά πού ὑπάρχουν στόν οὐρανό;

- 17 **Βουλὴν δέ Σου τίς ἔγων, εἰ μὴ Σὺ ἔδωκας σοφίαν**
18 **Καὶ οὕτως διορθώθησαν αἱ τρίβοι τῶν ἐπὶ γῆς,
καὶ τὰ ἀρεστά Σου ἐδιδάχθησαν ἄνθρωποι,**
19 **καὶ τῇ σοφίᾳ ἐσώθησαν.**

Ποιός θά γνώριζε τό σχέδιό Σου, Κύριε,
ἂν Ἐσύ δέν τοῦ ἔδινες Σοφία,
ἂν δέν ἔστελνες τό ἅγιό Σου Πνεῦμα ἀπό τόν οὐρανό;
Ἔτσι διορθώθηκε ἡ συμπεριφορὰ τῶν ἀνθρώπων πού
κατοικοῦν στή γῆ,
διδάχτηκαν οἱ ἄνθρωποι αὐτά πού Σοῦ ἀρέσουν
καί μέ τή Σοφία Σου σώθηκαν».

Ἡ Σοφία – ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ,
τό δεύτερο Πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος
– παρακολουθεῖ τόν ἄνθρωπο σέ ὅλη τήν Ἱστορία του.

Ἡ σωτήρια καί τιμωρός δύναμη τῆς Σοφίας
στήν Ἱστορία

- 10,1 **Αὕτη πρωτόπλαστον πατέρα κόσμου
μόνον κτισθέντα διεφύλαξε**

- καὶ ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ παραπτώματος ἰδίου**
- 2 **ἔδωκέ τε αὐτῷ ἰσχὺν κρατῆσαι ἀπάντων.**
 Ἡ Σοφία προστάτεψε τὸν πρῶτο ἄνθρωπο, τὸν προπάτορα ὅλου τοῦ κόσμου, τὴν ἐποχὴ πού ἦταν μόνος ὅταν δημιουργήθηκε.
 Ὅταν ἀργότερα αὐτὸς ἁμάρτησε, τὸν ἔσωσε ἀπ' τὸ παράπτωμά του καὶ τοῦ ἔδωσε δύναμη νὰ κυριαρχήσει πάνω σέ ὅλα τὰ δημιουργήματα.
- 3 **Ἀποστάς δὲ ἀπ' αὐτῆς ἄδικος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, ἀδελφοκτόνοις συναπόλετο θυμοῖς·**
 Ἕνας κακὸς ἄνθρωπος, ὅμως, ἀπομακρύνθηκε ἀπ' τὴ Σοφία καὶ καταστράφηκε παρασυρμένος ἀπ' τὴν ὀργή του, πού τὸν ὀδήγησε νὰ δολοφονήσει τὸν ἀδερφό του.
- 4 **δι' ὃν κατακλυζομένην γῆν πάλιν διέσωσε σοφία, δι' εὐτελοῦς ξύλου τὸν δίκαιον κυβερνήσασα.**
 Ἐξαιτίας αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἔγινε ὁ κατακλυσμός, ἀλλὰ πάλι τὴ γῆ τὴν ἔσωσε ἡ Σοφία, ὅταν ὀδήγησε τὸ δίκαιο ἄνθρωπο νὰ ἐπιπλεύσει πάνω στὰ νερά μ' ἓνα εὐτελές ξύλινο σκάφος.
- 5 **Αὕτη καὶ ἐν ὁμοιοῖα πονηρίας ἐθνῶν συγχυθέντων ἔγνω τὸν δίκαιον καὶ ἐτήρησεν αὐτὸν ἄμεμπτον Θεῷ καὶ ἐπὶ τέκνου σπλάγχνοις ἰσχυρὸν ἐφύλαξεν.**
 Κάποτε τὰ εἰδωλολατρικά ἔθνη συνενώθηκαν μέ πονηρὸ σκοπὸ καὶ γι' αὐτὸ τιμωρήθηκαν μέ τὴ σύγχυση τῶν γλωσσῶν τους.
 Ἡ Σοφία ὅμως τότε διάλεξε τὸ δίκαιο ἐκεῖνο ἄνθρωπο καὶ τὸν διατήρησε ἀγνό ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, δίνοντάς

του τή δύναμη νά ἀρνηθεῖ τήν πατρική ἀγάπη στό
παιδί του.

6 Αὕτη δίκαιον ἐξαπολλυμένων ἀσεβῶν ἐρρύσατο
φυγόντα πῦρ καταβάσιον Πενταπόλεως·

7 ἦς ἔτι μαρτύριον τῆς πονηρίας
καπνίζομένη καθέστηκε χέρσος,
καί ἀτελέσιν ὥραις καρποφοροῦντα φυτά,
ἀπιστούσης ψυχῆς μνημεῖον
ἐστηκυῖα στήλη ἄλός.

Ἡ Σοφία ἔσωσε ἕναν ἄλλο δίκαιο ἄνθρωπο πού διέ-
φυγε τήν καταστροφή τῶν ἀσεβῶν ἀπ' τή φωτιά πού
ἔστειλε ὁ Θεός στήν Πεντάπολη.

Αὐτῆς τῆς κακίας μάρτυρας εἶναι ἡ ἔρημος, πού
ἀκόμα βγάζει καπνούς,
τά φυτά πού δέν καρποφοροῦν ὅταν ἔρθει ὁ καιρός
τους, καί ἡ στήλη ἄλατος, πού στήθηκε ἐκεῖ γιά νά
θυμίζει τήν ἀπιστία μιᾶς γυναίκας.

8 Σοφίαν γάρ παροδεύσαντες
οὐ μόνον ἐβλάβησαν τοῦ μή γνῶναι τὰ καλά,
ἀλλά καί τῆς ἀφροσύνης
ἀπέλιπον τῷ βίῳ μνημόσυνον,
ἵνα ἐν οἷς ἐσφάλησαν μηδὲ λαθεῖν δυνηθῶσι.

Ἐπειδή περιφρόνησαν οἱ ἄνθρωποι τή Σοφία,
ὄχι μόνο τιμωρήθηκαν μέ τό νά μή γνωρίσουν τά
ἀγαθά της,
ἀλλά ἔγιναν καί μνημεῖο ἀνοησίας
στούς μεταγενέστερους
κι ἔτσι τά σφάλματά τους δέν ξεχάστηκαν.

9 Σοφία δὲ τοὺς θεραπεύσαντας αὐτὴν
ἐκ πόνων ἐρρύσατο.

- 10 Αὕτη φυγάδα ὀργῆς ἀδελφοῦ δίκαιον
 ὠδήγησεν ἐν τρίβοις εὐθείαις·
 ἔδειξεν αὐτῷ βασιλείαν Θεοῦ
 καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γνῶσιν ἁγίων·
 εὐπόρησεν αὐτὸν ἐν μόχθοις
 καὶ ἐπλήθυνε τοὺς πόνους αὐτοῦ·

Ἐκεῖνοι ὅμως πού ὑπερέτησαν τῇ Σοφίᾳ, σώθηκαν
 ἀπ' αὐτὴν ἀπὸ ὅλα τοὺς τὰ βάσανα.

Ἡ Σοφία βοήθησε ἓναν δίκαιο ἄνθρωπο
 νὰ ἀποφύγει τὴν ὀργὴ τοῦ ἀδερφοῦ του,
 καὶ τὸν ὠδήγησε στὸν ἴσιο δρόμο.

Τοῦ ἔδειξε τὸ οὐράνιο βασίλειο τοῦ Θεοῦ
 καὶ τοῦ δίδαξε αὐτὰ πού γνωρίζουν οἱ ἄγγελοι.

Τοῦ χάρισε ἐπιτυχία στοὺς σκληροὺς κόπους του
 κι ἀντάμειψε μέ ἄφθονους καρπούς
 τίς προσπάθειές του.

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ
 ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
 ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ**

Σήμερα Κυριακὴ βράδυ

7:30-9:00 μ.μ. Ὁ Ἑσπερινός τῆς συγχωρήσεως

Καθαρά Δευτέρα πρωί

9-11 π.μ. Κατανυκτικὴ Ἀκολουθία

Ὁρθρου, Ὡρῶν, Ἑσπερινοῦ

Καθαρά Δευτέρα βράδυ

7-9 μ.μ. Τὸ Μεγάλο Ἀπόδειπνο

καὶ τὸ πρῶτο τμῆμα τοῦ Μεγ. Κανόνα τοῦ
 Ἁγίου τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης.

Τρίτη βράδυ

7-9 μ.μ. Τό Μεγάλο Ἀπόδειπνο
καί τό δεύτερο τμήμα τοῦ Μεγ. Κανόνα
τοῦ Ἁγίου τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης.

Τετάρτη βράδυ

7-9 μ.μ. Ἡ Θεία Λειτουργία τῶ Προηγιασμένων
Δώρων.

Πέμπτη βράδυ

7-9 μ.μ. Τό Μεγάλο Ἀπόδειπνο καί τό τέταρτο
τμήμα τοῦ Μεγ. Κανόνα τοῦ Ἁγίου τοῦ
Ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης.

Παρασκευή βράδυ

8:30-10 μ.μ. Ἡ Ἀκολουθία τῶν Χαιρετισμῶν.

Σάββατο πρωί

**Μνήμη τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος
Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος**

7:30-10 Ὅρθρος καί Θεία Λειτουργία.

**ΟΙ ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΡΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ
ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ**

1. Μετάνοια – ἐξομολόγηση – διόρθωση
«Εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ!»
«Τί ἐστίν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ!»
2. Νηστεία – στέρηση,
ἀπάρνηση τοῦ ἑαυτοῦ μας,
ἐργασία τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ.
3. Περισυλλογή, μελέτη, προσευχή
4. Ἐλεημοσύνη εὐεργετικότητα, διακονία,

ἐνεργότερη συμμετοχή στή ζωή καί τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ

Τήν ἐρχομένη Κυριακή, ἑορτή τῆς Ὁρθοδοξίας, κάθε χριστιανός πρέπει νά φέρη μαζί του τήν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου τοῦ ὁποίου φέρει τό ὄνομα, ἢ μιά ἄλλη εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἢ τῆς Παναγίας ἀπό τό Εἰκονοστάσι τοῦ σπιτιοῦ του, γιά νά τήν κρατῇ στή Λιτανεία.